

Raport Roczny 2017

Raport
Roczny
2017

Wstęp

18. rok działania Towarowej Giełdy Energii.....s. 6

Fakty o TGE

Historia TGE.....s. 10

Rada Nadzorcza/Struktura własnościowa.....s. 12

Władze Towarowej Giełdy Energii.....s. 13

Zakres działalności TGE.....s. 14

Otoczenie TGE

Otoczenie regulacyjnes. 18

Zasady ładu korporacyjnego.....s. 19

Pozycja TGE na tle konkurentów
– europejskich giełd energii.....s. 20

CACM i integracja giełd.....s. 22

Współpraca międzynarodowa.....s. 24

Zmiany w 2017 r.

Najważniejsze wydarzenia 2017 r.s. 28

Dyrektywa MiFID II a działalność TGE.....s. 29

Systemy notujące X–Stream Trading i SAPRI.....s. 30

Forum Obrotu i 5 lat Giełdy gazu.....s. 31

Oferta TGE

Oferta produktowa TGE na tle europejskich
giełd energiis. 34

Rynki TGE.....s. 35

Rynek Praw Majątkowych/Rejestry TGE.....s. 36

Indeksy cenowe węgla.....s. 37

Giełdowa Platforma Informacyjna.....s. 38

Mechanizm raportowania / System rozliczeń.....s. 39

Rok 2017 na TGE

Produkcja oraz zużycie energii elektrycznejs. 43

Zużycie gazu ziemnego.....s. 44

Energia elektryczna - wolumeny.....s. 45

Energia elektryczna - ceny.....s. 46

Gaz ziemny - wolumeny.....s. 47

Gaz ziemny - ceny.....s. 48

Prawa majątkowe (zielone certyfikaty).....s. 49

OZE w 2017 rokus. 50

Prawa majątkowe (świadczenia efektywności).....s. 52

Rejestr Gwarancji Pochodzenia.....s. 52

Węgiel energetyczny.....s. 53

CSR

Corporate Social Responsibility.....s. 56

Wstęp

18. rok działania Towarowej Giełdy Energii

Ubiegły rok był 18. rokiem funkcjonowania TGE na polskim i regionalnym rynku energii. Można zatem z pewną emfazą powiedzieć, że TGE wkroczyła w wiek dojrzały. Rok ten był szczególnie zarówno dla samej TGE jak i dla uczestników rynku nie tylko w Polsce ale także w krajach sąsiadujących i powiązanych z polskimi rynkami energii elektrycznej i gazu ziemnego. Nieustannie przestrzegając priorytetów swojego działania, którymi są zapewnienie wysokiego standardu bezpieczeństwa oraz przejrzystych i przyjaznych warunków obrotu, TGE stale dąży do różnicowania i rozbudowywania oferty. Giełda wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczestników, dostosowuje się zawnazsu do zmieniającego się otoczenia regulacyjnego oraz wdraża najnowsze rozwiązania technologiczne.

W roku 2017 obchodziliśmy przede wszystkim 5-lecie rynku gazu na TGE, która to rocznica została uczczona przez jego uczestników w najlepszy możliwy sposób: ustanowieniem kolejnego rekordowego poziomu obrotów na tym rynku z imponującym wolumenem 138 656 413 MWh. W tym czasie rynek gazu TGE stał się integralną częścią polskiego rynku gazu pełniąc na nim istotną rolę jako koncentrator rynku, kreator ceny, gwarant bezpieczeństwa handlu oraz centrum informacji rynkowej.

Kolejnym istotnym wydarzeniem minionego roku było rozpoczęcie 15 listopada 2017 przez TGE działalności jako pełnoprawna giełda–koordynator PCR oraz operator na europejskim rynku Multi–Regional Coupling (MRC). Status członka rynku MRC i udział w projekcie PCR, to dla TGE możliwość oferowania uczestnikom rynku korzyści wynikających z postępującej integracji rynków

regionalnych oraz implementacji unijnych mechanizmów rynku energii elektrycznej we współpracy z giełdami i operatorami sieci przesyłowych krajów europejskich.

Kluczowe znaczenie dla przyszłego funkcjonowania TGE miał proces dostosowywania się do nowych regulacji i wymogów wynikających z unijnego pakietu MiFID II. Wypracowanie wraz ze wszystkimi interesariuszami modelu funkcjonowania TGE w okresie przejściowym oraz ścieżki przekształcenia Rynku Terminowego Towarowego w OTF, po uzyskaniu niezbędnych akceptacji regulatora rynku finansowego, umożliwi bezproblemowe dla uczestników dostosowanie swojej działalności w zakresie obrotu produktami energetycznymi do nowych wymogów, zapewniających jeszcze wyższy poziom bezpieczeństwa i przejrzystości obrotu na TGE.

Wydarzeniem innego rodzaju, co nie znaczy, że mniej ważnym było jubileuszowe, X. Forum Obrotu, w trakcie którego udało się zgromadzić rekordową liczbę uczestników. Tematyka ubiegłorocznej konferencji koncentrowała się przede wszystkim na wspomnianym już wyżej dostosowaniu rynków TGE do pakietu MiFID II oraz uruchomieniu nowego systemu transakcyjnego X–Stream Trading.

Właśnie ten system, wdrożony dzięki współpracy z giełdą Nasdaq, stanowi rozwiązanie technologiczne umożliwiające obsługę prowadzonych przez TGE rynków na najwyższym poziomie, dające także możliwość elastycznego poszerzania przyszłego zakresu działalności TGE o inne instrumenty towarowe i pochodne. Z kolei system informatyczny SAPRI Trade (którego wykorzystanie

jest możliwe również dzięki współpracy z Nasdaq), jest dedykowany do obsługi handlu energią rynku dnia następnego w standardzie PCR i pozwala usprawnić proces przekazywania zleceń, w tym tych najbardziej zaawansowanych.

Współpraca z wiodącymi graczami globalnymi oraz wdrażanie najnowocześniejszych i sprawdzonych rozwiązań technologicznych jest gwarantem tego, że TGE będzie w dalszym ciągu zapewniać uczestnikom rynku energii bezpieczeństwo obrotu produktami energetycznymi na najwyższym poziomie.

Piotr Zawistowski
Prezes Zarządu
Towarowej Giełdy Energii

Fakty
o TGE

Historia TGE

Towarowa Giełda Energii S.A. (pierwotnie Giełda Energii) powstała pod koniec roku 1999, na fali przemian liberalizujących rynki energii w Europie.

TGE od początku swojej działalności starała się wyznaczać najwyższe standardy w zakresie poszukiwania i oferowania uczestnikom rynków energii najnowocześniejszych produktów w zakresie organizacji obrotu. Już w roku 2000, a więc kilka miesięcy po zapoczątkowaniu działalności, uruchomiono rynek spotowy dla energii elektrycznej, dając wszystkim aktywnym i potencjalnym uczestnikom handlu bilateralnego możliwość porównywania cen generowanych przez nową platformę obrotu.

Kolejnym istotnym wydarzeniem w historii TGE (ale także dla rynków energii zarówno w Polsce jak i w Europie Środkowo – Wschodniej) było wydanie w 2003 roku, przez przewodniczkę dzisiejszej Komisji Nadzoru Finansowego

(czyli ówczesną Komisję Papierów Wartościowych i Giełd) licencji na prowadzenie giełdy towarowej. Warto przy tym dodać i podkreślić, że TGE pozostaje w dalszym ciągu jedynym podmiotem na rynku krajowym, który dysponuje takim zezwoleniem. Niewątpliwie potwierdza to ponadprzeciętny poziom bezpieczeństwa obrotu i wysokie standardy w zakresie niwelowania ryzyka zaistnienia działań i zachowań niepożądanych przez uczestników rynku, w szczególności nadużyć i manipulacji.

W następnych latach miały miejsce kolejne wydarzenia, kluczowe zarówno z punktu widzenia samej TGE jak i uczestników rynku, zainteresowanych przecież rozwojem i dostępem do coraz bardziej wyrafinowanych produktów związanych z raptowną ewolucją rynków energii, wynikającym również z ich postępującej regulacji:

- 2005 r. – powstanie Rejestru Świadczeń Pochodzenia (RŚP) dla energii elektrycznej wyprodukowanej w OZE oraz Rynku Praw Majątkowych (RPM), umożliwiającego obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia
- 2006 r. – uruchomienie rynku spot dla uprawnień do emisji CO₂ (RUE)
- 2007 r. – rozszerzenie RŚP i RPM na energię elektryczną wytwarzaną w kogeneracji
- 2008 r. – rynek terminowy energii elektrycznej
- 2012 r. – rynek terminowy gazu ziemnego oraz Rynek Dnia Bieżącego i Rynek Dnia Następnego gazu ziemnego.

Rada Nadzorcza/Struktura własnościowa

Rada Nadzorcza*

Iwona Zatorska-Pańtak
Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej

Marek Wodnicki
Sekretarz Rady Nadzorczej

Marek Gudima
Członek Rady Nadzorczej

Michał Kot
Członek Rady Nadzorczej

Dr Wojciech Nagel
Członek Rady Nadzorczej

Tomasz Poznański
Członek Rady Nadzorczej

Aleksander Zawisza
Członek Rady Nadzorczej

* Skład Rady Nadzorczej na dzień 30 czerwca 2018 r.

Struktura własnościowa

W lutym 2012 r. TGE stała się częścią Grupy Kapitałowej GPW. Giełda Papierów Wartościowych posiada 100% udziałów w kapitale spółki.

Spółki zależne TGE:

- InfoEngine S.A., która świadczy usługi dla uczestników rynku energii elektrycznej i jest największym w Polsce niezależnym Operatorem Handlowym (OH) oraz Podmiotem Odpowiedzialnym za Bilansowanie (POB).
- Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGIT), która jest instytucją odpowiedzialną za rozliczanie finansowe transakcji giełdowych oraz za bezpieczeństwo rozliczanych przez izbę rynków.

Piotr Zawistowski, Prezes Zarządu

Od 2000 roku związany z branżą energetyczną. W latach 2007-2008 aktywnie uczestniczył w tworzeniu spółki EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o. Od 2008 r. w TAURON Polska Energia S.A. gdzie pełnił m.in. funkcję prezesa zarządu TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. oraz wiceprezesa zarządu ds. klienta i handlu TAURON Polska Energia S.A.

Był także prezesem Rady Zarządzającej Towarzystwa Obrotu Energią oraz członkiem Rady Zarządzającej Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej. Od września 2017 r. zasiadał w Radzie Nadzorczej Towarowej Giełdy Energii S.A.

Absolwent Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, gdzie w 2002 r. ukończył studia magisterskie z zarządzania przedsiębiorstwem, a w 2007 r. ukończył studia podyplomowe z zarządzania sprzedażą w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu.

Dr Paweł Ostrowski, Wiceprezes Zarządu

Posiada ponad piętnastoletnie doświadczenie w pracy na rynku kapitałowym. Pracował dla takich instytucji finansowych, jak: PKO Bank Polski S.A., Societe Generale, Deutsche Bank Polska S.A., BNP Paribas Polska S.A. Uczestniczył w projektach związanych z wdrażaniem pakietu MiFID I, a także fuzją z Nordea Bank Polska S.A.

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, gdzie uzyskał także stopień naukowy doktora. Ukończył Program MBA University of Illinois at Urbana – Champaign i Uniwersytetu Warszawskiego na Wydziale Zarządzania oraz studia podyplomowe w zakresie prawa rynków kapitałowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Piotr Listwoń, Wiceprezes Zarządu*

Związany z Grupą Kapitałową Towarowej Giełdy Energii od 2008 r. W latach 2010–2014 zajmował stanowisko Zastępcy Dyrektora Działu Rozliczeń i Rozrachunku w Izbie Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A., a od 2014 r. pracował jako Dyrektor Działu, kierując m.in. pracami nad wdrożeniem nowego modelu rozrachunku finansowego. Od 2013 r. pełnił w IRGiT funkcję Dyrektora Rozwoju Współpracy Międzynarodowej.

Absolwent Wydziału Zarządzania Strategicznego Wyższej Szkoły Zarządzania (POU/Oxford Brookes University), gdzie uzyskał także dyplom MBA. Posiada doświadczenie i wiedzę w zakresie obrotu, rozliczeń rynków terminowych towarowych, rynku instrumentów finansowych oraz rozliczeń transakcji z market coupling.

* Piotr Listwoń został powołany w skład Zarządu TGE decyzją KNF z dnia 24 kwietnia 2018 r.

Otoczenie
TGE

Krajowe

Z punktu widzenia zakresu działalności TGE, regulacjami krajowymi, które odegrały kluczową rolę w jej rozwoju były nowelizacje ustawy **Prawo energetyczne**, dotyczące tzw. obliga giełdowego:

- z 2010 r., która wprowadziła obowiązek sprzedaży określonej (15%) ilości wytworzonej energii elektrycznej za pośrednictwem giełdy, przy czym w przypadku wytwórców objętych programem pomocy publicznej z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych (KDT) obowiązek ten dotyczył całej wytworzonej energii elektrycznej. Z jednej strony powyższa regulacja miała zapewnić większą przejrzystość przy rozliczaniu pomocy publicznej udzielanej w związku z rozwiązaniem wspomnianych KDT, a z drugiej strony, jej wejście w życie stało się impulsem do uwalniania cen energii.
- z 2013 r., zakładająca obowiązek sprzedaży gazu ziemnego za pośrednictwem giełdy na poziomie:
 - 30% oferowanego rynkowi wolumenu w 2013 r.;
 - 40% w 2014 r.;
 - 55% począwszy od 2015 r.;
- z 2017 r., w ramach ustawy o rynku mocy, zobowiązująca przedsiębiorstwa energetyczne do sprzedaży nie mniej niż 30% energii elektrycznej na giełdzie towarowej.

Powyższe rozwiązania prawne stały się fundamentem dla rozwoju konkurencyjnego, krajowego rynku hurtowego w zakresie energii, stwarzając jednocześnie (z uwagi na wielkość rynku krajowego) istotny punkt odniesienia dla cen tych towarów w regionie.

Istotne znaczenie dla funkcjonowania TGE mają także ustawa o odnawialnych źródłach energii oraz ustawa o efektywności energetycznej, które wpływają na kształtowanie się rynków praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz świadectw efektywności energetycznej.

W odniesieniu do organizacji i zasad funkcjonowania TGE, najważniejszymi regulacjami są:

- **ustawa o giełdach towarowych:** która reguluje funkcjonowanie giełd towarowych i obrót towarami giełdowymi, w tym również zasady tworzenia, ustrój organizacyjny i działalność giełd towarowych, giełdowych izb rozrachunkowych, działalność towarowych domów maklerskich oraz nadzór nad tymi instytucjami;
- **ustawa o obrocie instrumentami finansowymi:** która reguluje zasady, tryb i warunki podejmowania oraz prowadzenia działalności w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi, prawa i obowiązki podmiotów uczestniczących w tym obrocie oraz wykonywanie nadzoru w tym zakresie.

Unijne

Rozwój TGE i w szerszym kontekście europejskich giełd energii jest pokłosiem postępującej liberalizacji rynków energii, która z kolei jest efektem długotrwałego procesu legislacyjnego na poziomie unijnym, obejmującego przyjmowanie kolejnych pakietów ustawodawstw energetycznych (I, II, III pakiety liberalizacyjne). Obowiązujący obecnie **III pakiet**, na który składają się dyrektywy i rozporządzenia dotyczące rynków energii elektrycznej i gazu ziemnego, wprowadził zasady, dzięki którym obrót zarówno samymi towarami i jak i prawami związanymi z ich transportem od wytwórcy do odbiorcy końcowego stał się o wiele bardziej przejrzysty w stosunku do zasad, które obowiązywały jeszcze 20 lat temu. Uzupełnieniem regulacji unijnych III pakietu są kodeksy sieciowe będące dedykowanymi instrumentami do wdrożenia jednolitego rynku energii na poziomie unijnym i zawierające wspólne zasady funkcjonowania i zarządzania systemami energetycznymi, których stosowanie ma doprowadzić do eliminacji barier technicznych dla dalszej integracji rynku. Przyjęcie powyższych rozwiązań oraz ich implementacja do porządków krajowych, pozwoliła na skokowy rozwój rynku hurtowego, rozumianego jako obrót energią elektryczną i gazem ziemnym z przeznaczeniem do dalszej sprzedaży (zarówno do odbiorców końcowych jak i kolejnych przedsiębiorstw obrotowych) lub sprzedaż do dużych, przemysłowych odbiorców końcowych. Dodatkowymi unijnymi aktami prawnymi wpływającymi na funkcjonowanie giełd energii i TGE w szczególności są rozwiązania wynikające z dążenia do zapewnienia maksymalnej przejrzystości hurtowych rynków energii: rozporządzenie REMIT oraz dyrektywa MiFID II.

Jako podmiot nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF), TGE prowadzi swoją działalność zgodnie z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych. Jest to zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne, w tym:

- relacje z udziałowcami i klientami;
- organizację;
- funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Zgodnie ze stanowiskiem KNF, Zasady Ładu Korporacyjnego powinny zostać przyjęte przez instytucje

nadzorowane, pełniąc kluczową rolę w polityce korporacyjnej oraz kształtując właściwe zasady postępowania tych instytucji.

Zgodnie z uchwałą nr 84/23/VI/16 Rady Nadzorczej Towarowej Giełdy Energii S.A., TGE stosuje wspomniane Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, z następującymi wyjątkami:

- §6 ust. 1 (wprowadzenie w instytucji nadzorowanej anonimowego sposobu powiadamiania organu zarządzającego lub organu nadzorującego o nadużyciach) oraz §6 ust. 2 (przedstawianie organowi nadzorującemu raportów dotyczących powiadomień o poważnych nadużyciach instytucji nadzorowanej): od stosowania tych zasad odstąpiono;

- §9 ust. 1 (współdziałanie udziałowców) oraz §9 ust. 6 (zasady zarządzania konfliktami między udziałowcami): te zasady nie znajdują zastosowania w przypadku TGE;
- §52 ust. 1 (strategia zarządzania ryzykiem): zasada ta jest nieadekwatna ze względu na skalę działalności TGE;
- §53 do §57 (wykonywanie uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta): zasady te są nieadekwatne ze względu na przedmiot działalności TGE, która nie zarządza aktywami klientów.

Pozycja TGE na tle konkurentów – europejskich giełd energii

Energia elektryczna

Zarówno położenie geograficzne Polski, jak i wielkość rynków energii elektrycznej oraz gazu ziemnego predestynuje TGE do odgrywania kluczowej roli jako regionalny gracz, organizujący obrót produktami energetycznymi i udostępniający zróżnicowane możliwości w tym zakresie nie tylko krajowym uczestnikom rynków energii. Znaczenie TGE można w tym kontekście postrzegać dwojako:

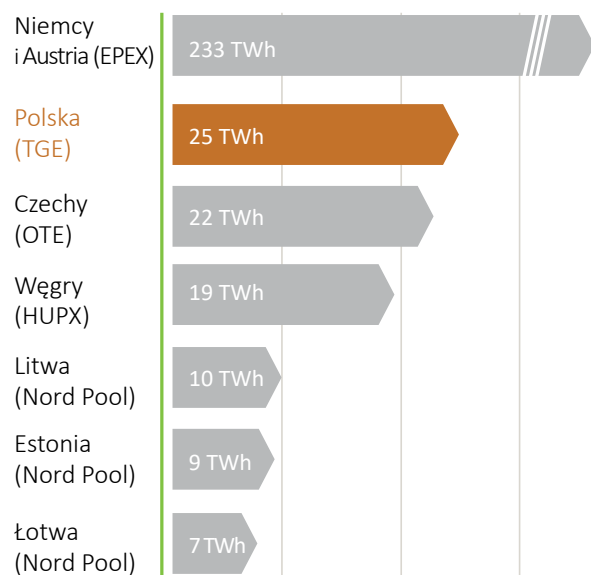
- aktywny udział i kształtowanie procesu integracji hurtowych rynków energii;
- generowanie sygnałów cenowych dla pozostałych uczestników rynku, z czym wiąże się stały rozwój oferty dostępnych produktów energetycznych.

Zarówno nieustanne rozwijanie zróżnicowanej oferty produktowej (które jest pochodną uważnego wsłuchania się i reagowania na potrzeby sygnalizowane przez uczestników rynku) jak i rosnący poziom płynności pozwalają uznawać, iż docelowo TGE będzie poziomem dojrzałości zbliżyć się do rozwiniętych rynków Europy

Zachodniej, stanowiąc w przyszłości kluczowy element zintegrowanych, paneuropejskich rynków energetycznych. Porównując TGE z innymi giełdami działającymi w państwach sąsiadujących z Polską i będących dla niej naturalnym punktem odniesienia, należy wskazać na szeroką ofertę TGE łączącą w sobie rynek terminowy, rynki spot energii elektrycznej i gazu ziemnego oraz rynek finansowy. Ponadto, na TGE odbywa się obrót energią na połączeniu energetycznym ze Szwecją i Litwą, co pozycjonuje TGE jako potencjalnie kluczowy podmiot pośredniczący w obrocie między Europą Północno-Zachodnią a Środkowo-Wschodnią.

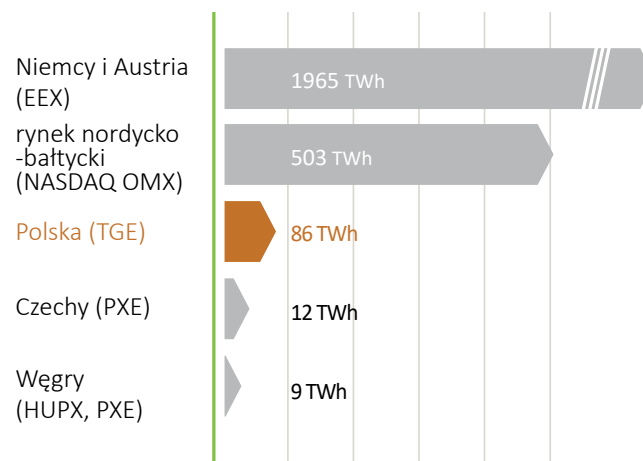
Wolumen obrotu energią elektryczną na wybranych giełdowych rynkach dnia następnego w Europie w roku 2017

wolumen (TWh) w r. 2017

Wolumen obrotu energią elektryczną na wybranych giełdowych rynkach terminowych w Europie w roku 2017

wolumen (TWh) w r. 2017

Pozycja TGE na tle konkurentów – europejskich giełd energii

Gaz ziemny

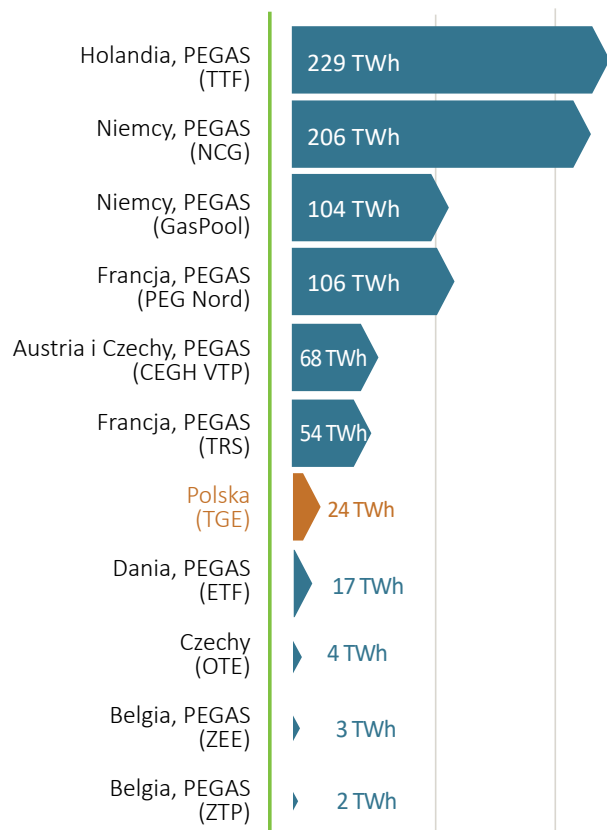
Wolumen obrotu gazem ziemnym na TGE na rynkach spotowych z jednej strony w dalszym ciągu odbiega od poziomów notowanych w największych europejskich hubach gazu (TTF, NCG, GasPool, CEGH, PEGNord oraz

TRS), ale z drugiej jest wyraźnie największy na poziomie regionalnym, w porównaniu np. z hubami czeskim, duńskim czy nawet belgijskim. Stanowi to wyraźny sygnał, że TGE dysponuje potencjałem w zakresie pełnienia funkcji co najmniej regionalnego hubu gazowego, skupiającego uczestników rynku z całego regionu Europy

Środkowo – Wschodniej. Powyższą tezę potwierdzają w jeszcze większym stopniu dane dotyczące europejskich rynków terminowych, z których wynika, że jedynym hubem przewyższającym wolumen obrotu na TGE jest holenderski TTF.

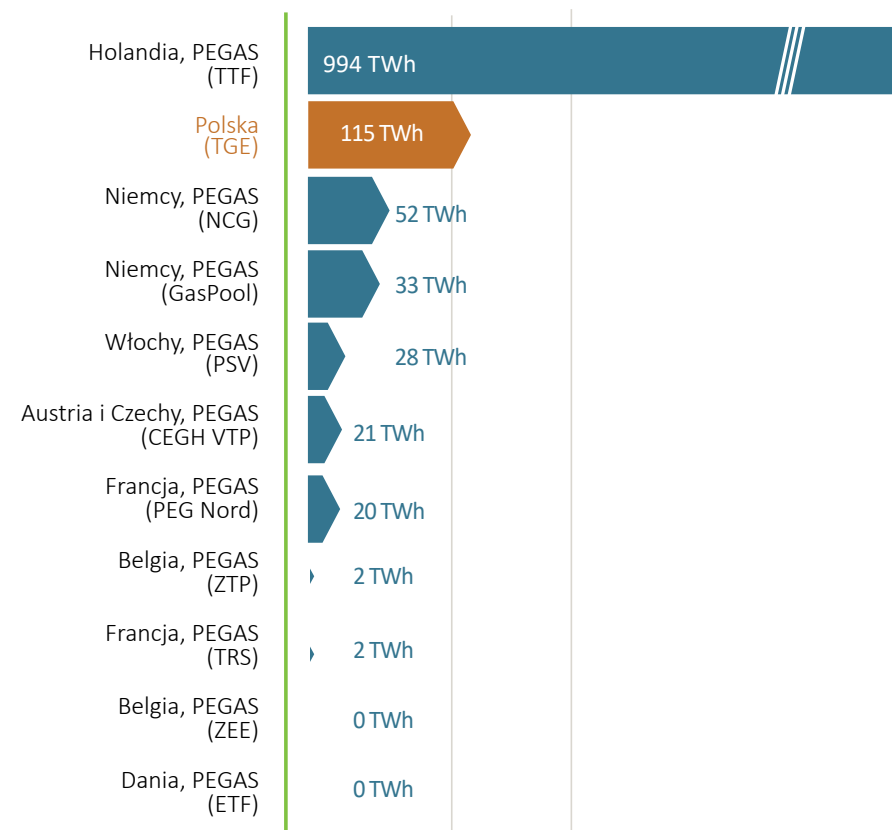
Wolumen obrotu gazem ziemnym na giełdowych rynkach spot w wybranych hubach europejskich w roku 2017

wolumen (TWh) w r. 2017

Wolumen obrotu gazem ziemnym na giełdowych rynkach terminowych w wybranych hubach europejskich w roku 2017

wolumen (TWh) w r. 2017

Wdrożenie CACM

TGE jako operator NEMO na rynku spot energii elektrycznej

W związku z uzyskaniem w grudniu 2015 r. nominacji na operatora NEMO, nałożone zostały na TGE szczególne obowiązki implementacji nowych rozwiązań rynkowych. TGE w zakresie obowiązków operatora NEMO na rynku spot energii elektrycznej, podlega jednoczesnemu nadzorowi KNF oraz Prezesa URE. W 2017 r., w oparciu o umowę o współpracy operatorów NEMO – INCA (Interim NEMO Co-operation Agreement), powołany został Przejściowy Komitet NEMO – INC (Interim NEMO Committee). Przygotowanym wspólnie dokumentem był tzw. MCO Plan (Market Coupling Operations Plan), czyli plan działania w zakresie łączenia rynków spot energii elektrycznej, w którym opisane zostały zasady działania jednolitych rynków energii elektrycznej: dnia następnego – SDAC (Single Day Ahead Coupling) w modelu PCR, oraz dnia bieżącego – SIDC (Single Intraday Coupling) w modelu XBID.

W grudniu 2017 r. Komitet INC przedstawił projekt docelowej umowy ANCA (All NEMO Cooperation Agreement) pomiędzy NEMO, która będzie obowiązkową dla wszystkich giełd umową o współpracy pomiędzy NEMO i zastąpi tymczasową umowę o współpracy INCA.

Projekt MNA: Multi-NEMO Arrangements (polski rynek dnia następnego)

W czerwcu 2017 r. Prezes URE zatwierdził dokument pt. „Warunki dotyczące alokacji między-obszarowych zdolności przesyłowych i innych niezbędnych mechanizmów umożliwiających działanie więcej niż jednego NEMO w Polsce”. TGE podjęła wraz z EPEX SPOT i NORD POOL rozmowy z PSE w zakresie przygotowania stosownych umów operacyjnych, nowej wersji IRIESP i innych regulacji, pozwalających na bezpieczne prowadzenie rynku dnia następnego w modelu multi-NEMO. Przewiduje się, że dwaj nowi NEMO podejmą działania konkurencyjne wobec TGE na polskim rynku spot energii elektrycznej w styczniu 2019 r.

Integracja giełd

Rok 2017 to okres intensywnej pracy reprezentantów TGE w zespołach roboczych, działających w ramach projektów międzynarodowych: Price Coupling of Regions (PCR), Multi Regional Coupling (MRC), CORE/CEE, Cross-Border Intra-Day-XBID/XBID Accession Stream, XBID LIP.

Współpraca międzynarodowa

TGE bierze udział w wielu projektach z zakresu współpracy międzynarodowej, zarówno na poziomie europejskim, jak i regionalnym. Poniżej przedstawiono najbardziej istotne z tych projektów.

Zmiany
w 2017 r.

Najważniejsze wydarzenia roku 2017

Do najważniejszych zadań realizowanych w 2017 r. przez TGE należało między innymi przygotowanie giełdy oraz uczestników rynku do wymogów Dyrektywy MiFID II wraz z jej implementacją do polskiego porządku prawnego:

- przygotowanie, w ramach konsultacji z uczestnikami rynku, propozycji odpowiednich zmian do projektu ustawy implementującej Dyrektywę MiFID II do polskich regulacji prawnych dotyczących kwestii związanych z rynkiem energii i gazu;
- szerokie konsultacje z uczestnikami rynku w celu wypracowania odpowiedniej formuły ewolucyjnego przekształcenia RTT w OTF (zorganizowaną platformę obrotu). Zgodnie z propozycją przepisów przejściowych zawartych w projekcie ustawy implementującej dyrektywę MiFID II do krajowego systemu prawnego, giełda będzie miała 12 miesięcy od jej wejścia w życie, na złożenie wniosku do KNF o uzyskanie licencji na prowadzenie zorganizowanej platformy obrotu;
- wypracowanie w porozumieniu z KNF, koncepcji „uznaniowości”, która została z końcem 2017 r. wdrożona na RTT, a która jest pierwszym krokiem na drodze do przekształcenia RTT w OTF;

- wypracowanie w porozumieniu z uczestnikami rynku oraz KNF i wdrożenie odpowiednich zmian w zasadach funkcjonowania rynków TGE, w celu ich dostosowania do wymogów pakietu MiFID II, w tym:

- zaprzestanie notowań kontraktami futures na indeks TGe24 na rynku regulowanym;
- zaprzestanie obrotu z końcem 2017 r. uprawnieniami do emisji na rynku towarowym TGE (mając na uwadze, iż stają się one instrumentem finansowym w rozumieniu MiFID II) oraz prowadzenie prac nad docelowym przeniesieniem obrotu tymi instrumentami na rynek regulowany;
- zaprzestanie obrotu z końcem 2017 r. kontraktami terminowymi na prawa majątkowe związane ze świadectwami OZE na rynku towarowym TGE (które również są klasyfikowane jako instrumenty finansowe) oraz praca nad ponownym uruchomieniem obrotu tym produktem jako instrumentem finansowym, po wdrożeniu MiFID II, na przekształcanym RTT;

- dostosowanie systemów informatycznych, zarówno w zakresie kwestii związanych z wymogami nakładanymi przez nowe regulacje na platformy obrotu jak również szeroko rozbudowanymi kwestiami związanymi z raportowaniem dla organów nadzoru.

Wypracowane rozwiązania umożliwiają optymalne, z punktu widzenia uczestników rynku, dostosowanie do wymogów regulacji pakietu MiFID II. Mając na uwadze odpowiednie przekształcenie rynków oraz notowanych instrumentów, zgodnie z przyjętymi i uzgodnionymi z KNF rozwiązaniami, nie będzie konieczności uzyskiwania statusu CCP przez IRGIT, na potrzeby obsługi (rozliczeń) aktualnie notowanych na TGE instrumentów.

W konsekwencji, TGE będzie gotowa zarówno od strony prawnej jak również technicznej do implementacji przepisów pakietu MiFID II regulacji krajowych.

Systemy notujące X–Stream Trading i SAPRI

X–Stream Trading

31 maja 2017 r. TGE uruchomiła nowy system transakcyjny X–Stream Trading firmy Nasdaq. Nowe rozwiązania technologiczne umożliwiają obsługę prowadzonych przez TGE rynków na najwyższym poziomie, a także elastyczne rozszerzanie przyszłej działalności o inne instrumenty towarowe i pochodne. Uruchomiony system X–Stream Trading pozwala TGE na kompleksową obsługę wielu rynków, szerokie spektrum obsługiwanych rodzajów zleceń i aktywów, obsługę animatorów rynku, możliwość realizacji strategii na rynku instrumentów pochodnych, przetwarzanie danych z rynku oraz kompleksowe zarządzanie ryzykiem i utrzymywanie pozycji w czasie rzeczywistym, a także kontrolę i nadzór nad rynkiem.

Rozwiązania firmy Nasdaq należą do najczęściej używanych na świecie i obsługują zlecenia w tempie 100.000 na sekundę, przy średniej zwłoce wynoszącej niespełna 40 mikrosekund.

SAPRI Trade

15 listopada 2017 r. TGE rozpoczęła działalność jako pełnoprawna giełda–koordynator PCR oraz operator na europejskim rynku Multi–Regional Coupling (MRC). Dzięki zastosowaniu przez TGE nowej technologii, systemu informatycznego SAPRI, dostarczonego przez firmę Nasdaq, do obsługi handlu energią na połączeniach międzynarodowych, TGE znalazła się w nielicznej grupie giełd europejskich, które mają możliwość skutecznego działania i konkutowania na rynku usług giełdowych rynku dnia następnego. Status członka rynku MRC i udział w projekcie PCR, to dla TGE możliwość aktywnego i pełnowymiarowego uczestnictwa w projektach rynków regionalnych oraz implementacji unijnych mechanizmów rynku energii elektrycznej we współpracy z giełdami i operatorami sieci przesyłowych

Europy. Obecnie transgraniczny obrót energią elektryczną w modelu PCR realizowany jest na granicach Polski ze Szwecją i Litwą. W przyszłości, model ten zostanie zastosowany również na pozostałych granicach polskiego systemu elektroenergetycznego.

System SAPRI dedykowany jest do obsługi handlu energią rynku dnia następnego w standardzie PCR, pozwala usprawnić proces przekazywania zleceń w modelu PCR oraz umożliwia przekazywanie zaawansowanych typów i rodzajów zleceń. SAPRI zapewnia pełne bezpieczeństwo funkcjonowania systemu we współpracy z systemami giełd europejskich.

W efekcie uruchomienia nowego systemu transakcyjnego, TGE oferuje transakcje rynku dnia następnego energii elektrycznej codziennie na dwóch fixingach. Przed pierwszym fixingiem kojarzone są zlecenia krajowe, natomiast na drugim fixingu zlecenia transgraniczne w ramach PCR (połączenia SwePol Link oraz LitPol Link). Możliwości techniczne wymiany wynikają ze zdolności przesyłu na każdym z kierunków, określonych codziennie na poszczególne godziny doby przez PSE. Nowy system zapewnia możliwość podwyższenia standardu usług świadczonych przez TGE i komfortu udziału w rynku spot przez uczestników.

X. edycja Forum Obrotu

Forum Obrotu to coroczne wydarzenie, organizowane przez TGE oraz IRGiT, obejmujące trzydniowy cykl wykładów i wydarzeń specjalnych, w tym spotkania ekspertów. Konferencja jest nie tylko platformą wymiany doświadczeń, ale także miejsce wypracowywania rozwiązań sprzyjających optymalizacji strategii handlowych wśród uczestników rynków energii elektrycznej, gazu ziemnego i praw majątkowych. Formuła wydarzenia sprzyja także mniej formalnej integracji branży energetycznej, jak również zapoznaniu się przez uczestników rynku z najświeższymi informacjami o rynkach prowadzonych przez TGE, w szczególności w zakresie planowanych zmian i modyfikacji zasad obrotu czy rozliczeń.

W dniach 5–7 czerwca 2017 roku w Ławie, odbyła się jubileuszowa, dziesiąta edycja Forum Obrotu, w której – jak na jubileusz przystało – wzięła udział rekordowa liczba uczestników. Tematyka spotkań i prezentacji koncentrowała się przede wszystkim na zmianach generowanych przez otoczenie regulacyjne (dostosowaniu rynków TGE do pakietu MiFID II) oraz wdrażanych nowych rozwiązaniach informatycznych – uruchomieniu nowego systemu transakcyjnego X–Stream Trading firmy Nasdaq.

W ramach Forum Obrotu, TGE tradycyjnie już uhonorowała statuetkami najaktywniejsze spółki oraz maklerów działających na rynkach prowadzonych przez Giełdę w roku 2016.

20 grudnia 2017 r. TGE oraz IRGiT obchodziły 5-lecie giełdowego rynku gazu

Utworzenie w Polsce giełdy gazu jest pokłosiem wdrożenia unijnych zasad dotyczących funkcjonowania zliberalizowanego rynku gazu ziemnego. Pomysłodawcom przyświecał zamiar utworzenia optymalnego mechanizmu kreowania ceny na konkurencyjnym rynku hurtowym. Za stronę organizacyjną w całości odpowiedzialne były Towarowa Giełda Energii wraz z Izłą Rozliczeniową Giełd Towarowych, przy czym niezbędny był również udział Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-System, dzięki któremu możliwe stały się fizyczne dostawy gazu ziemnego do odbiorców. Komisja Nadzoru Finansowego, we wrześniu 2012 roku zatwierdziła regulamin obrotu gazem na TGE. Ważnym momentem dla rozwoju giełdowego rynku gazu w Polsce było wprowadzenie obliża giełdowego. Ostatecznie wprowadzono obowiązek sprzedaży za pośrednictwem giełdy towarowej gazu ziemnego na poziomie odpowiadającym 55% wolumenu gazu wysokometanowego wprowadzanego do sieci przesyłowej. Dzięki takiemu rozwiązaniu giełdowy rynek gazu zyskał odpowiednią płynność i dynamikę i stał się atrakcyjną platformą obrotu dla uczestników rynku. W chwili obecnej giełda gazu TGE jest największym zorganizowanym rynkiem hurtowym w Europie Środkowej i Wschodniej.

Rola giełdy gazu

Po 5 latach od swojego powstania giełda gazu stała się integralną częścią polskiego rynku gazu pełniąc na nim istotną rolę jako:

- koncentrator podaży i popytu w jednym miejscu, umożliwiający swobodną grę sił rynkowych oraz będący płynnym centrum handlu hurtowego w Polsce;
- kreator wiarygodnej ceny gazu ziemnego na rynku hurtowym, ustalonej w warunkach pełnej konkurencji i stanowiącej punkt odniesienia dla pozostałych, bilateralnych transakcji zawieranych na rynku gazu;
- gwarant bezpiecznego handlu dzięki rozwiązaniom systemowym oraz procedurom kontrolnym skutecznie zabezpieczającym uczestników rynku przed zagrożeniami związanymi z manipulacjami i nieuczciwymi praktykami handlowymi;
- centrum informacji rynkowej, dostępne dla wszystkich uczestników rynku gazu, którzy na podstawie publikowanych danych m.in. o cenach i wolumenach oraz ich zmienności mogą podejmować właściwe decyzje biznesowe.

Oferta
TGE

Oferta produktowa TGE na tle europejskich giełd energii

Giełda/produkty	Rynek spot (RDB i RDN)	Rynek terminowy towarowy	Instrumenty finansowe	Opcje
TGE	 	 	 *	
NordPool				
Nasdaq OMX Commodities			 	
EEX (grupa)	 	 	 	
PXE (grupa EEX)			 **	
OTE	 			
HUPX		 ***	 ****	
ICE Endex				
CEEGEX				

* 29.11.2017 r. nastąpiło zawieszenie notowań kontraktami futures na indeksach TGE24, ** na EEX, *** w ramach dedykowanej spółki HUDEX, **** w ramach dedykowanej spółki HUDEX.

Oferta produktowa TGE – Rynki TGE

Rynek Dnia Bieżącego

Udział w RDB umożliwia korygowanie pozycji kontraktowych przez Członków Giełdy na dzień przed i w trakcie doby realizacji dostaw energii i gazu. Obrót na RDB prowadzony jest w dniu poprzedzającym dzień dostawy oraz w dniu dostawy na kontraktach godzinowych określonych w specyfikacji i zgodnie z harmonogramem notowań na RDB znajdującym się w Szczegółowych zasadach obrotu i rozliczeń (dla energii elektrycznej albo gazu) na RDB.

Rynek Dnia Następnego

Rynek Dnia Następnego – w przypadku energii elektrycznej – był pierwszym, uruchomionym w ciągu pół roku od zarejestrowania TGE rynkiem. Rynek ten jest fizycznym rynkiem spot dla energii elektrycznej.

Jednym z podstawowych celów RDN jest kreowanie cen energii elektrycznej oraz gazu ziemnego dla pozostałych kontraktów zawieranych na rynkach hurtowych w Polsce. W związku z tym, rynek ten pełni następujące funkcje:

- umożliwia uczestnikom rynku wstępne zbilansowanie swoich pozycji kontraktowych;
- umożliwia pośrednią wycenę wartości przedsiębiorstw energetycznych poprzez wycenę produkowanego lub obracanego przez nich towaru, czyli energii elektrycznej lub gazu ziemnego;
- generuje istotne sygnały inwestycyjne w zakresie budowy nowych mocy wytwórczych (w przypadku energii elektrycznej).

Rynek Terminowy Towarowy

Rynek Terminowy Towarowy (RTT) dla energii elektrycznej umożliwia zawieranie transakcji standardowymi produktami terminowymi na dostawę energii elektrycznej w jednakowej ilości energii w każdej godzinie wykonania kontraktu.

W ramach funkcjonującego Rynku Terminowego Towarowego TGE prowadzi także obrót kontraktami terminowymi z fizyczną dostawą gazu ziemnego (RTTg). Rynek ten daje możliwość zawierania transakcji standardowymi produktami terminowymi na dostawę gazu ziemnego w stałej ilości w godzinach realizacji na okresy miesięczne, kwartalne, roczne i sezonowe. W obrocie znajdują się kontrakty z dostawą gazu przez 24 godziny na dobę.

Rynek Instrumentów Finansowych

Reguły działania Rynku Instrumentów Finansowych TGE są analogiczne do funkcjonujących od wielu lat na rynku futures na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Pochodne instrumenty finansowe dostępne na TGE umożliwiają przede wszystkim:

- organizację polityki energetycznej w jednym miejscu;
- lepsze zarządzanie portfelem zakupowo - sprzedażowym;
- zabezpieczanie przed ryzykiem zmian cen energii - bez konieczności zajmowania pozycji na rynku fizycznym.

W związku z koniecznością dostosowania działalności TGE do wymogów MiFID w listopadzie 2017 r. notowania kontraktów futures zostały zawieszone.

Rozliczenie i rozrachunek transakcji zawieranych na Rynku Instrumentów Finansowych odbywały się na zasadach określonych przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.

Rynek Uprawnień do Emisji CO₂

Rynek Uprawnień do Emisji (RUE) jest integralną częścią krajowego i europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji CO₂. Adresowany jest do operatorów instalacji uczestniczących w europejskim systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂ i wszystkich podmiotów zainteresowanych ich obrotem.

Przed zawieszeniem z końcem 2017 r. notowania odbywały się od poniedziałku do piątku w systemie notowań ciągłych. Rynek składał się z linii notowań kontraktów spot na dostawę uprawnień do emisji CO₂ w ramach krajowego i wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

Rynek Praw Majątkowych

Prawa majątkowe, będące instrumentem wsparcia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, kogeneracji oraz działań z zakresu efektywności energetycznej, stanowią osobną kategorię produktów energetycznych w ofercie TGE.

Na Rynku Praw Majątkowych obrót odbywa się prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia odnoszącymi się do:

- produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (instrumenty: PMOZE i PMOZE_A), tzw. „zielone certyfikaty”;
- produkcji energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego w okresie od dnia 1 lipca 2016 r., (instrument PMOZE_BIO), tzw. „błękitne certyfikaty”;
- produkcji energii w kogeneracji dla energii pochodzącej z instalacji o mocy poniżej 1 MW lub z instalacji opalanych paliwami gazowymi (instrument PMGM), tzw. „żółte certyfikaty”;
- produkcji energii w kogeneracji dla energii pochodzącej z instalacji opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym w kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskanym z przetwarzania biomasy (instrument PMMET), tzw. „fioletowe certyfikaty”;
- produkcji energii w kogeneracji dla energii pochodzącej z innych jednostek wytwórczych (instrument P MEC), tzw. „czerwone certyfikaty”;
- wytworzenia biogazu rolniczego oraz wprowadzenia go do sieci dystrybucyjnej gazowej, (instrument PMBG), tzw. „brązowe certyfikaty”;
- efektywności energetycznej, które otrzymywane

są przez podmioty prowadzące inwestycje mające na celu zmniejszenie ilości zużywanej energii (instrumenty: PMEF, PMEF_F, PMEF_XX), tzw. „białe certyfikaty”.

Rejestry TGE

Rejestr Świadectw Pochodzenia

Rejestr Świadectw Pochodzenia (RŚP) został powołany w 2005 r. Jest on kluczowym elementem systemu wsparcia producentów energii elektrycznej z OZE i kogeneracji. Centralizacja rejestracji zapewnia rzetelność systemu i jego przejrzystość.

Do głównych zadań RŚP należy:

- identyfikacja podmiotów, którym przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia;
- identyfikacja przysługujących praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia oraz odpowiadającej tym prawom ilości energii elektrycznej;
- rejestracja świadectw pochodzenia oraz wynikających z nich praw majątkowych;
- ewidencjonowanie transakcji zawieranych w obrocie prawami majątkowymi oraz stanu posiadania praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia;
- wystawianie dokumentów potwierdzających stan posiadania praw majątkowych w rejestrze, które następnie wykorzystywane są przez URE w procesie umarzania świadectw pochodzenia.

Rejestr Gwarancji Pochodzenia

Gwarancje pochodzenia energii są elementem polityki środowiskowej UE. Dzięki tym dokumentom możliwe jest zidentyfikowanie rodzajów źródeł i paliw, z których powstaje energia elektryczna. Z uwagi na fakt, że niemożliwe jest oznaczenie samej energii, stworzono system dokumentów (gwarancji), które powstają wraz z produkcją energii, zaś tracą ważność z chwilą ich przekazania odbiorcy końcowemu. Gwarancje pochodzenia w pierwszej kolejności wprowadzono dla energii ze źródeł odnawialnych (OZE), co stało się dodatkowym bodźcem do rozwoju tego sektora. Powstają przykładowo spółki obrotu energią elektryczną, gwarantujące swoim klientom, że 100% kupowanej przez nich energii pochodzi ze źródeł odnawialnych, czy nawet z konkretnych instalacji. Z gwarancji pochodzenia nie wynikają prawa majątkowe.

Rejestr Gwarancji Pochodzenia (RGP) ruszył na TGE w 2014 r. Gwarancje – wystawiane przez Prezesa URE – wczytywane są do systemu informatycznego Giełdy. Użytkownicy systemu mogą następnie dokonywać obrotu gwarancjami lub przekazywać je odbiorcom końcowym jako dowody zakupu energii ze źródeł odnawialnych. Istnieje również możliwość zwrócenia się do TGE z prośbą o dokument potwierdzający Odbiorcy Końcowemu, że kupiona przez niego energia pochodzi ze źródła odnawialnego.

Polski węgiel kamienny jest kluczowym dla rozwoju gospodarczego i ekonomicznego paliwem polskiej energetyki, którego wykorzystanie do wytwarzania energii elektrycznej zapewnia systemowi elektroenergetycznemu całodobową dyspozycyjność oraz elastyczność niezbędną w kontekście rosnącego znaczenia źródeł energii odnawialnej. Przejrzystość i przewidywalność cen na rynku węgla energetycznego stanowi zatem warunek niezbędny dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Produkcja energii elektrycznej z węgla staje się coraz bardziej ekologiczna, a równocześnie coraz efektywniejsza i bardziej elastyczna.

Publikowanie indeksów cenowych węgla energetycznego jest odpowiedzią na sygnalizowaną przez uczestników rynku konieczność pozyskania wiarygodnej i transparentnej wiedzy o jego cenach. Rynkowa cena odniesienia, wyznaczana z wykorzystaniem obiektywnych algorytmów ułatwi podejmowanie decyzji handlowych uczestnikom rynku oraz zarządzanie ryzykami finansowymi.

Uczestnicy polskiego rynku mogli dotąd jedynie korzystać z indeksów i wskaźników publikowanych na rynku europejskim na przykład przez firmy McCloskey, Platts i Argus. Ich wykorzystanie na gruncie krajowym było jednak utrudnione, z uwagi na fakt, że w praktyce są to tylko informacje o aktualnych trendach cenowych w Europie i na świecie, choć stosowano również formuły przeliczeniowe np. indeksów cen notowanych w portach Holandii i Belgii uwzględniające koszty transportu.

Podstawową rolę indeksów cenowych węgla jest ich funkcja informacyjna, zarówno dla stron transakcji, jak i dla analityków oraz obserwatorów rynku. Drugą istotną funkcją jest stanowienie ceny referencyjnej dla kontraktów sprzedaży węgla, ponieważ ceny w kontraktach dwustronnych coraz powszechniej są powiązane z indeksami cenowymi rynku. Indeksy cenowe mogą pełnić rolę instrumentu bazowego na rynkach produktów finansowych i pochodnych

w kontraktach terminowych typu forward, w kontraktach swap na rynku OTC oraz w kontraktach futures, dzięki czemu mogą być wykorzystywane jako poziom odniesienia w kontraktach zabezpieczających (hedging).

TGE publikuje wraz z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. dwa indeksy cenowe węgla. Przedstawiają one handlową wartość surowca o określonej jakości w zakresie asortymentu, zawartości siarki i kaloryczności oraz sprecyzowanych warunkach dostawy. Na Polski Indeks Rynku Węgla Energetycznego (Polish Steam Coal Market Index) składają się dwa indeksy:

- **Indeks PSCMI®1**, który odzwierciedla poziom cen miał energetycznych określonej klasy w sprzedaży do energetyki zawodowej i przemysłowej;
- **Indeks PSCMI®2**, który odzwierciedla poziom cen miał energetycznych określonej klasy w sprzedaży do ciepłowni przemysłowych i komunalnych, innych odbiorców przemysłowych oraz pozostałych odbiorców krajowych.

Wskaźniki obliczane są jako średnia ważona z miesięcznych dostaw, spełniających kryterium jakościowe indeksu. Cena produktu miesięcznego ustalana jest jako średnia ważona z transakcji zrealizowanych na polskim rynku węgla energetycznego, zafakturowanych w danym miesiącu kalendarzowym.

Z bazy danych ARP S.A. wykorzystywane są dane ex-post o miesięcznych wielkościach sprzedaży węgla (w tonach) z ceną zbytu węgla energetycznego loco kopalnia, przy czym:

- z puli danych wybierane są dane o transakcjach, które spełniają kryterium jakości węgla energetycznego dla danego indeksu;

- dla wyselekcjonowanych danych oblicza się średnią cenę ważoną wolumenem transakcji w zł /t oraz w zł/GJ;
- dokonywana jest anonimizacja danych;
- możliwe jest obliczenie udziału dostaw miał dla danego indeksu w całości dostaw miał do odpowiedniej grupy odbiorców.

Jednym z działań służących budowaniu transparentnych oraz konkurencyjnych hurtowych rynków energii elektrycznej i gazu ziemnego jest polityka informacyjna. TGE jako jedna z niewielu giełd UE zapewnia swoim członkom i zainteresowanym podmiotom dostęp do szerokiej informacji rynkowej, za pośrednictwem:

- stałego dostępu do informacji bieżącej i archiwalnej na stronie internetowej;
- publikowanego codziennie Kuriera TGE, zawierającego porównanie danych z wyników sesji z dwóch ostatnich dni;
- miesięcznego raportu TGE, przedstawiającego zagregowane dane okresowe z rynków prowadzonych przez Giełdę;
- aktualizowanej na bieżąco Giełdowej Platformy Informacyjnej (GPI).

Giełdowa Platforma Informacyjna

Utworzona w 2014 r. przez TGE Giełdowa Platforma Informacyjna (GPI) stanowi materializację inicjatywy Prezesa URE, który postulował utworzenie jednej, ogólnie dostępnej platformy informacyjnej rynku energii elektrycznej. Dzięki GPI uczestnicy rynku i wszyscy interesariusze mają dostęp do zorganizowanego i przejrzystego zestawienia danych dotyczących systemu energetycznego w Polsce. Co więcej, GPI jest także dedykowaną platformą służącą do publikacji informacji wewnętrznych zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 4 Rozporządzenia REMIT, dotyczących planowanych i nieplanowanych dostępności mocy wytwórczych.

Giełdowa Platforma Informacyjna obejmuje trzy segmenty danych:

• Ważne informacje transakcyjne

Umożliwia podmiotom zobligowanym Rozporządzeniem REMIT publikowanie informacji dotyczących planowanych i nieplanowanych ubytków mocy urządzeń wytwórczych. Dane są publicznie dostępne dla wszystkich (w części informacyjnej), a w części raportowania dla uprawnionych podmiotów (zobowiązanych do publikowania informacji wewnętrznych w rozumieniu rozporządzenia REMIT) posiadających stosowny dostęp.

• Dane o systemie elektroenergetycznym

Obejmuje dane o planowanym i rzeczywistym zapotrzebowaniu na moc oraz wielkości generacji potrzebnej do jej pokrycia. Publikacji podlegają plany dobowe oraz krótko i długoterminowe, a także saldo wymiany międzysystemowej będącej częścią wewnętrznego rynku europejskiego.

• Giełdowe dane rynkowe

Prezentuje podstawowe indeksy cenowe i wolumeny obrotu na rynkach prowadzonych przez TGE.

System raportowania RRM TGE

TGE udostępnia usługę raportowania danych transakcyjnych za pośrednictwem RRM (Registered Reporting Mechanism), uczestnikom rynku, na których na mocy przepisów Rozporządzenia REMIT nałożony został obowiązek sprawozdawania do Agencji ds. Współpracy Urzędów Regulacji (ACER) danych dotyczących zleceń i transakcji zawieranych na hurtowym rynku energii elektrycznej i gazu. Usługa ta umożliwia:

- raportowanie zleceń i transakcji zawieranych za pośrednictwem zorganizowanych platform obrotu;
- raportowanie transakcji OTC;
- tzw. backloading kontraktów zawartych przed wejściem w życie obowiązku raportowania dla danej kategorii kontraktów.

Poniższe dane liczbowe obrazują zakres wykorzystania RRM TGE przez uczestników rynku wg stanu na koniec roku 2017:

- 15 924 175 zaraportowanych operacji dotyczących zleceń giełdowych;
- 8 254 186 zaraportowanych zleceń giełdowych;
- 3 158 648 zaaportowanych transakcji giełdowych;

- ponad 95 000 zaaportowanych transakcji OTC;
- ponad 107 200 raportów giełdowych wysłanych do systemu ARIS;
- ponad 24 850 raportów OTC wysłanych do systemu ARIS;
- ponad 550 podmiotów korzystających z usług raportowych, co stanowi ponad 90% uczestników polskiego rynku energii;
- 1475 użytkowników ma dostęp do systemu RRM TGE.

System rozliczeń

Istotną przewagą prowadzenia obrotu na hurtowych rynkach energii za pośrednictwem TGE w porównaniu z handlem realizowanym w formule OTC (czyli z wykorzystaniem umów bilateralnych) jest nieporównywalnie wyższy poziom bezpieczeństwa każdej transakcji wynikający z obowiązujących TGE wymogów regulacyjnych jako instytucji nadzorowanej przez KNF.

Rozliczenia transakcji na TGE dokonywane są za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A., która jako pierwsza w Europie Środkowo-Wschodniej (powstała w 2010 r.) prowadzi Izbę Rozliczeniową i Izbę Rozrachunkową oraz Giełdową Izbę

Rozrachunkową, przyjmującą na siebie pełną odpowiedzialność za sfinalizowanie zawartych za pośrednictwem TGE transakcji. Co więcej, IRGiT, jest reprezentantem członków TGE i zarządza ryzykiem kursów walutowych w transakcjach międzysystemowych związanych z rynkiem skandynawskim.

Prowadzenie działalności związanej z rozliczaniem zawieranych na TGE transakcji z wykorzystaniem osobnej, dedykowanej do takiej działalności spółki, stanowi dodatkową gwarancję niezależności działania TGE, a uczestnikom obrotu zapewnia pełne bezpieczeństwo w zakresie pewności finansowej rozliczenia zawartych już transakcji. Obowiązujące regulacje i system rozliczeniowy są bardzo elastyczne, pozwalają IRGiT na dostosowanie form wnoszonych zabezpieczeń oraz wysokości depozytów zabezpieczających, umożliwiając dopasowanie ich do poziomu ryzyka związanego z profilem działalności danego uczestnika rynku. Realizowane w sposób nieprzerwany działania związane z wdrażaniem wysokiej jakości i niezawodnych systemów informatycznych, dostosowanych do stale ewoluującego otoczenia regulacyjnego i rynkowego, pozwalają jednocześnie optymalizować stosowany model rozliczeń jako coraz bardziej przyjazny i intuicyjny dla użytkowników. Odpowiadając w ten sposób na ich zapotrzebowania, niewątpliwie przyczynia się to do ułatwienia zawierania transakcji, stanowiąc dodatkową ochronę interesów TGE.

Rok 2017
na TGE

Na koniec grudnia 2017 r. status członka na Rynku Towarów Giełdowych (RTG) posiadały 72 spółki. Liczba członków Rejestru Świadczeń Pochodzenia na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 3 444 (wzrost w ciągu 2017 roku o 474 członków). Status członka Rejestru Gwarancji Pochodzenia posiadało na koniec 2017 r. 330 podmiotów.

Rok 2017 był drugim z kolei, w którym na płynność na giełdowym rynku energii elektrycznej negatywny wpływ miało obniżenie wolumenu obowiązkowej sprzedaży na giełdzie. Doszło wobec tego do przewidywanego spadku wolumenu obrotu energią elektryczną na RTT. W roku 2017 spadek obowiązkowej sprzedaży przełożył się również na rynek spot, gdzie wolumen był niższy niż w rekordowym roku 2016 – przekroczył on jednak poziom z roku 2015. Na rynku gazu, gdzie zmiany regulacyjne ostatnio nie występowały, po raz drugi z rzędu obrót roczny był najwyższy w historii TGE. Tym razem wynikał on jednak z rosnącej aktywności na rynku terminowym, gdzie wolumen obrotu przekroczył dotychczasowy rekord notowany w roku 2014. Rezultat ten wynikał z wysokiej aktywności uczestników zarówno dla dostawy towaru w roku 2017, jak i w kolejnych okresach. Przerwany natomiast został trend wzrostowy w obrotach na rynku spot, jaki miał miejsce praktycznie od początku jego istnienia, czyli od końca roku 2012.

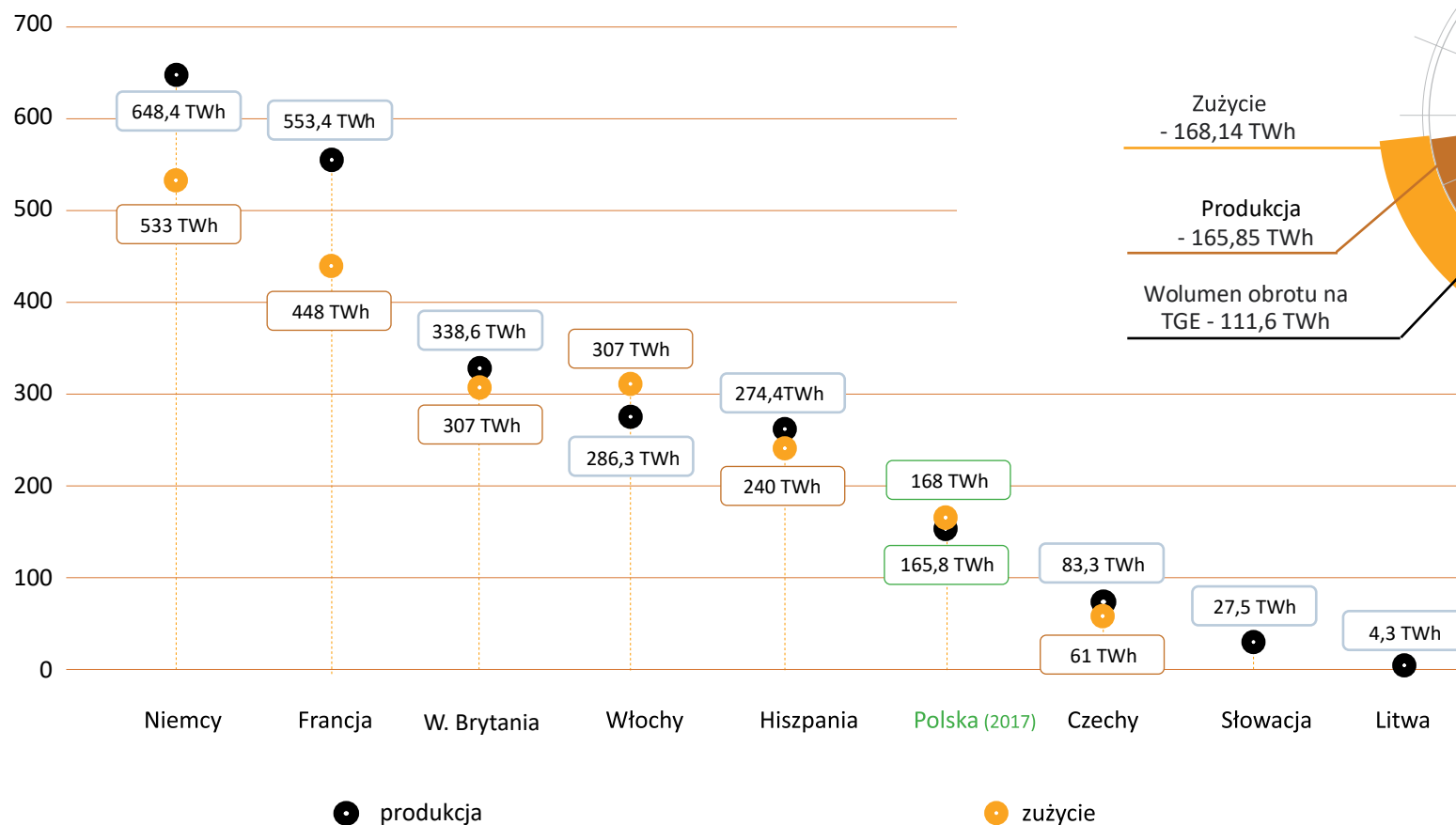
Dla obrotu instrumentami pochodnymi na energię elektryczną i gaz ziemny rok 2017 był trudny z uwagi na wchodzącą w życie w roku 2018 dyrektywę MiFID II, której zapisy nadają tym instrumentom nowy status i nakładają nowe obowiązki zarówno na spółki organizujące obrót takimi instrumentami, jak i jego dokonujące.

W październiku roku 2017 weszła w życie deregulacja cen gazu dla odbiorców przemysłowych, decyzja, którą z punktu widzenia TGE jako organizatora rynku hurtowego należy ocenić jako korzystną, bowiem jej znaczenie w procesie ustalania cen dla tej grupy odbiorców wzrosło. W grudniu 2017 r. z kolei zmieniony został zapis o obowiązku sprzedaży energii elektrycznej za pośrednictwem rynku regulowanego, zwiększając jego poziom do 30% wytworzonej energii (z dotychczasowych 15%).

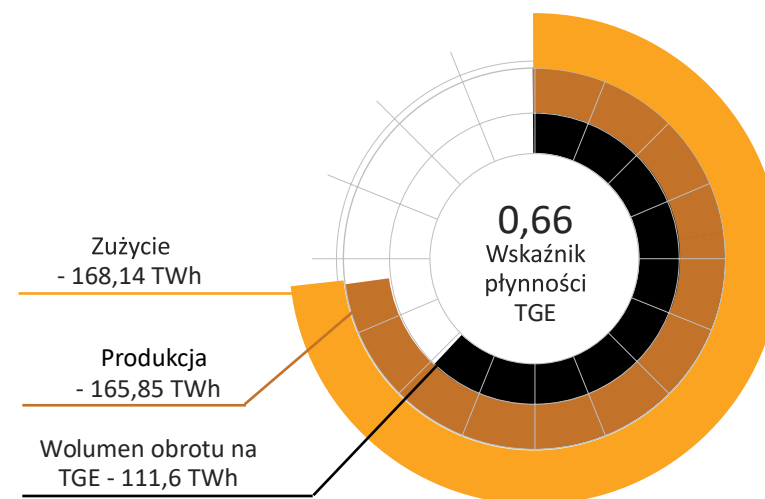
W 2017 roku weszła także w życie nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii. Przedmiotem nowelizacji była zmiana zasad wyliczania tzw. jednostkowej opłaty zastępczej – odejście od sztywnej stawki 300,03 PLN/MWh na rzecz kwoty opartej o indeks wyliczony na podstawie transakcji sesyjnych zrealizowanych w poprzednim roku kalendarzowym. Przedmiotowa nowelizacja wywarła wpływ na kurs transakcji pozasesyjnych indeksowanych do poziomu jednostkowej opłaty zastępczej, jednocześnie pozostając bez wpływu na przychody GK TGE.

Przyjęta w lipcu 2017 r. nowelizacja ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym zmieniła z kolei zasady utrzymywania obowiązkowych zapasów gazu ziemnego. Ustawodawca wprowadził w tym zakresie obowiązek o charakterze powszechnym, znosząc jednocześnie możliwość uzyskania przez przedsiębiorstwa energetyczne zwolnienia z tego obowiązku. W efekcie, korzystając z możliwości wynikających ze wspomnianej nowelizacji, część podmiotów – dotychczas zwolnionych z obowiązku utrzymywania zapasów gazu ziemnego związanego z prowadzeniem działalności polegającej na sprowadzaniu tego surowca z zagranicy – zrezygnowało z tej działalności. Skutek ten obrazują dane Prezesa URE: na początku 2017 r. koncesje OGZ (obróć gazem ziemnym z zagranicą) posiadało 70 podmiotów, tymczasem w grudniu 2017 r. takich podmiotów było 58. Tak istotne zmiany (spadek o 17%) w liczbie podmiotów prowadzących działalność obrotową nie mogły pozostać bez wpływu na ich aktywność na giełdowym rynku gazu.

Produkcja i zużycie energii elektrycznej w niektórych państwach UE (dane za rok 2016)

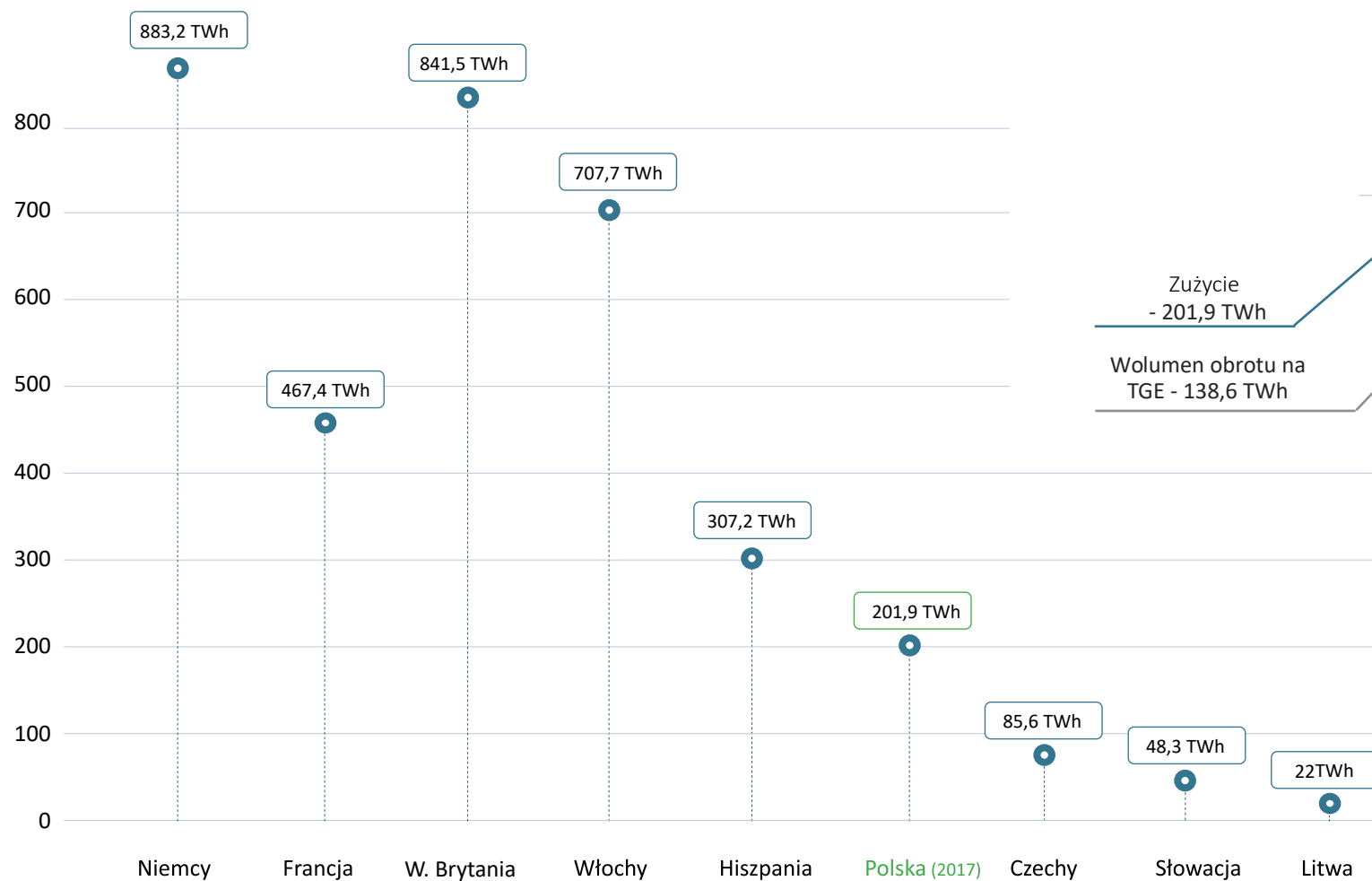
Produkcja, zużycie energii elektrycznej w Polsce oraz wolumen obrotu na TGE w 2017 r.

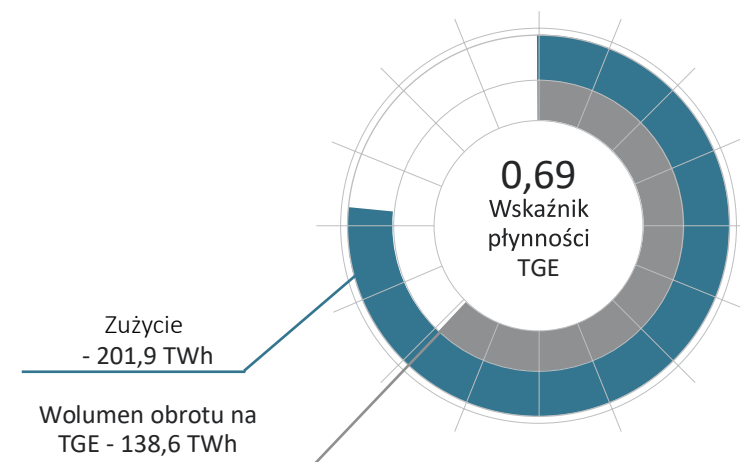
Źródła: PSE, URE, TGE, BP Statistical Report, enerdata

Zużycie gazu ziemnego

Zużycie gazu ziemnego w niektórych państwach UE (dane za rok 2016)

Zużycie gazu ziemnego w Polsce oraz wolumen obrotu na TGE w 2017 r.

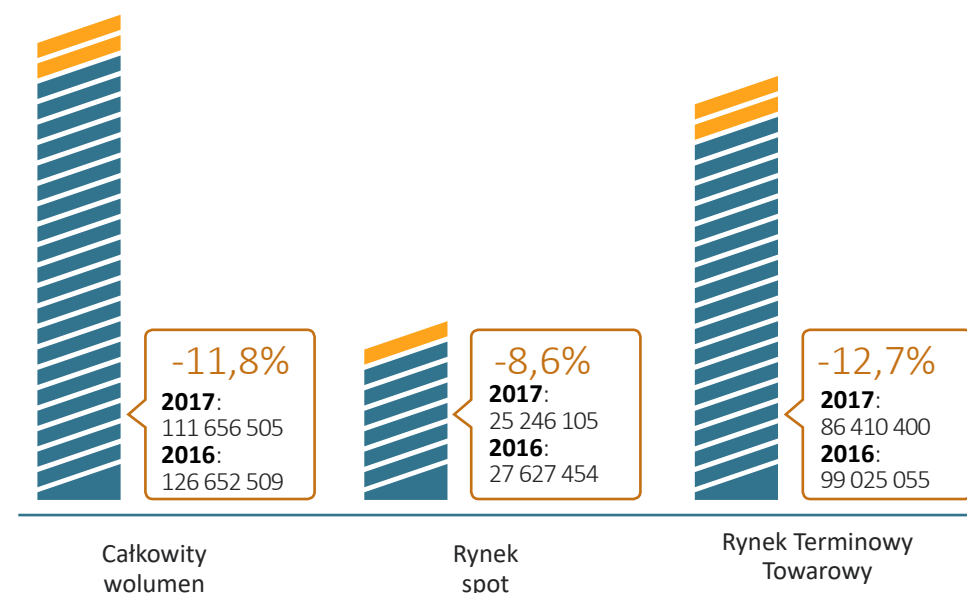
Źródła: PSE, URE, TGE, BP Statistical Report, enerdata

Na rynkach spotowych (RDN i RDB), nastąpił spadek wolumenu obrotu w porównaniu z rokiem 2016 o 8,6% i wyniósł w sumie 25 246 105 MWh. Jednym z powodów było zmniejszenie efektywnego wolumenu obowiązkowej sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie towarowej, nałożonego na wytwórców uprawnionych do otrzymywania pomocy publicznej z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych (KDT), w związku ze stopniowym wychodzeniem kolejnych przedsiębiorstw energetycznych z tego programu pomocowego.

Z kolei na Rynku Terminowym Towarowym, wolumen obrotów w porównaniu z 2016 r. był o 12,7% niższy, co w liczbach bezwzględnych oznacza spadek do wielkości 86 410 400 MWh. Głównym powodem spadku wolumenu obrotów było – podobnie jak w przypadku rynków spotowych – ograniczenie wolumenu obrotu w ramach obowiązkowej sprzedaży energii wynikającej z art. 49a ust. 2 ustawy Prawo energetyczne (dotyczących wytwórców otrzymujących wsparcie w związku z rozwiązaniem KDT). Dodatkowo nałożyła się na to niepewność uczestników

rynku związana z implementacją do prawa krajowego postanowień dyrektywy MiFID II, która szczególnie wpływała na zachowania biznesowe w pierwszej połowie roku i przekładała się na znaczne spadki obrotów również w innych krajach UE.

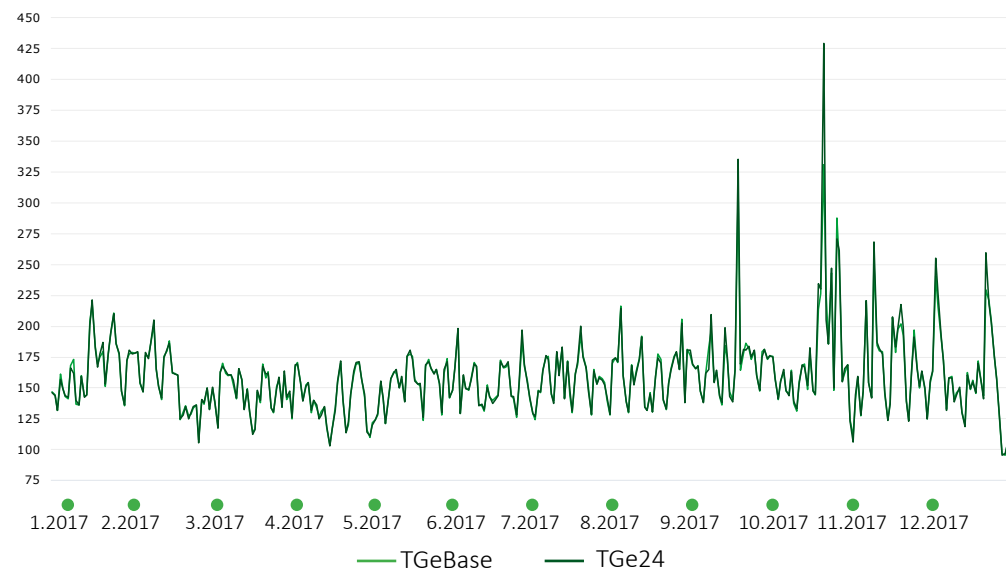
Całkowity wolumen obrotu energią elektryczną na TGE w 2017 r. (MWh)

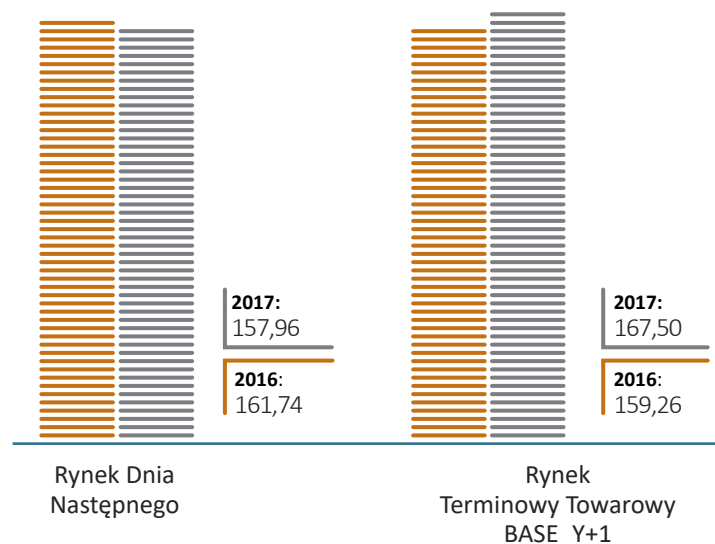
Energia elektryczna - ceny

Ceny na rynku spotowym TGE utrzymywały się w przeciągu roku 2017 na relatywnie niskim poziomie, co było trendem odwrotnym w stosunku do giełd europejskich, na których ceny z kolei rosły. Wzrosty na TGE były obserwowane jedynie w przypadku rynku terminowego - głównie dla dostaw energii w kolejnych latach: 2018 i 2019.

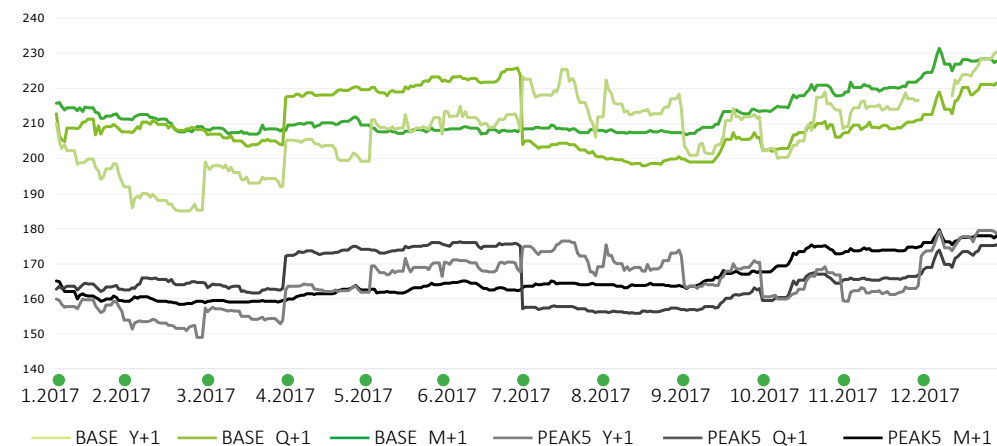
Ceny energii elektrycznej na Rynku Dnia Następnego (PLN/MWh)

Energia elektryczna - ceny (zł/MWh)

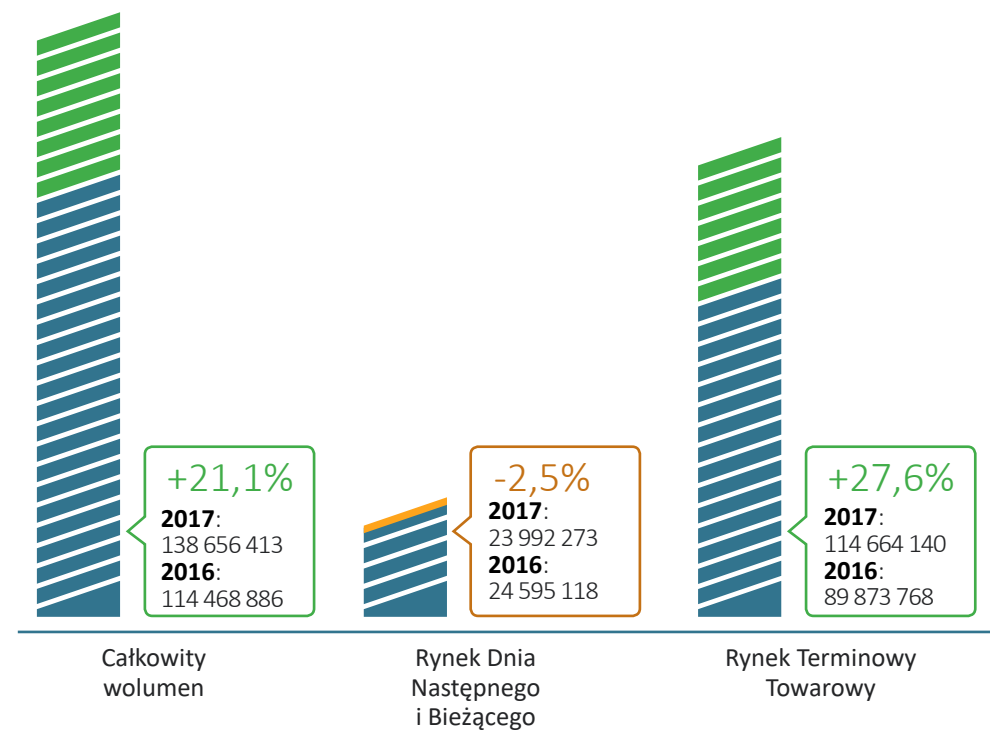
Ceny energii elektrycznej na Rynku Terminowym Towarowym (PLN/MWh)

Rok 2017 był najlepszym w historii obrotu gazem ziemnym na TGE. Wolumen obrotu gazem ziemnym osiągnął rekordowy poziom 138 656 413 MWh (wzrost obrotów o 21,1% w porównaniu do roku 2016). Przesądził o tym wysoki wolumen obrotów na rynku

terminowym, który osiągnął poziom 114 664 140 MWh (wzrost obrotów o 27,6% w porównaniu do roku 2016). Na Rynku Dnia Następnego i Bieżącego gazu (RDNiBg) wolumen wyniósł 23 992 273 MWh (spadek w relacji do roku 2016 o 2,5%).

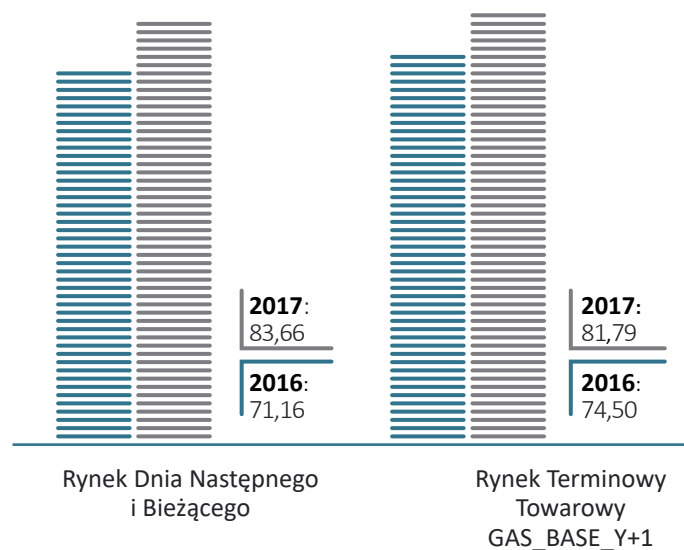
Całkowity wolumen obrotu gazem ziemnym na TGE w 2017 r. (MWh)

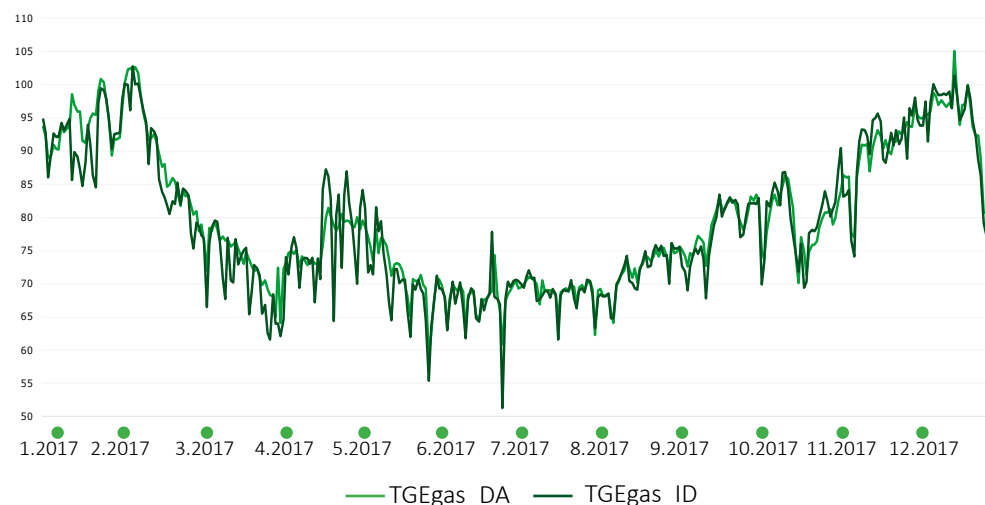
Gaz ziemny – ceny

W odniesieniu do dynamiki cen należy wskazać, że średnioważona cena na RDNiBg wyniosła w 2017 roku 83,66 zł/MWh, czyli o 12,50 zł/MWh więcej niż w roku 2016. Z kolei na RTT cena średnioważona kontraktu z dostawą w roku 2018 (GAS_BASE_Y-18) wyniosła w 2017 roku 81,79 zł/MWh, czyli o 7,29 zł/MWh więcej względem analogicznej ceny z notowań kontraktu GAS_BASE_Y-17 w roku 2016.

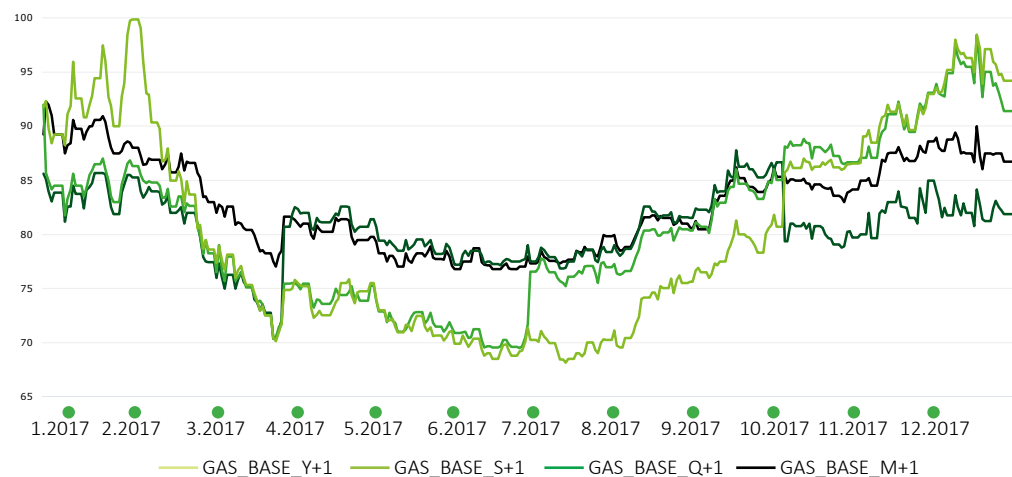
Gaz ziemny – ceny (zł/MWh)

Ceny gazu ziemnego na rynku spot (PLN/MWh)

Ceny gazu ziemnego na Rynku Terminowym Towarowym (PLN/MWh)

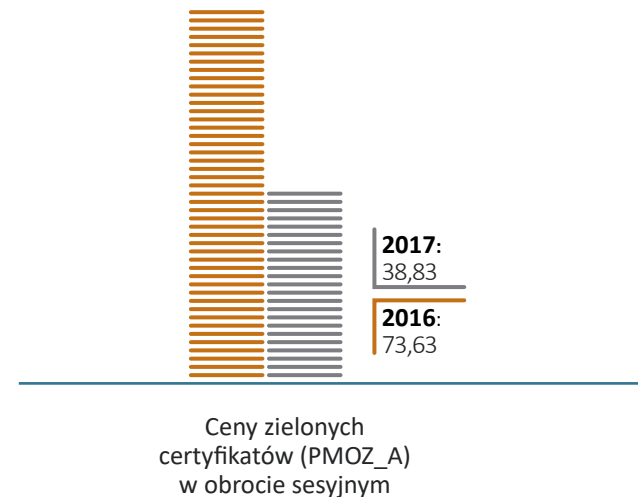
Prawa majątkowe (zielone certyfikaty)

Łączny wolumen obrotu prawami majątkowymi dla energii elektrycznej wyniósł w ubiegłym roku 59 092 597 MWh. Oznacza to wzrost w stosunku do roku 2016 o 16,7%. W grudniu wolumen ten wyniósł 5 188 830 MWh – o 29% więcej niż w grudniu roku 2016.

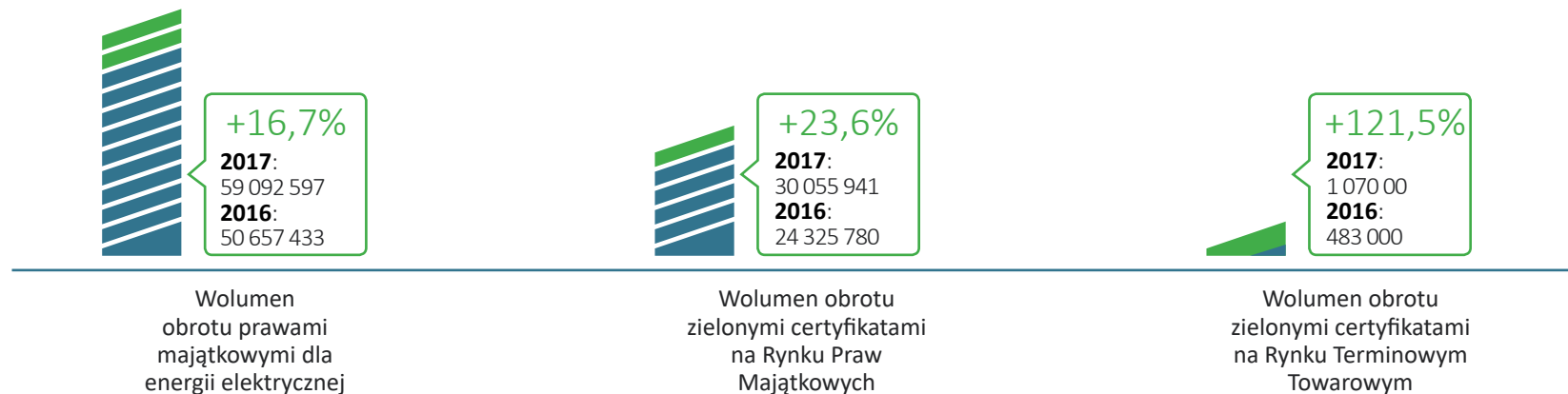
Wolumen obrotu samymi zielonymi certyfikatami (instrumenty PMOZE i PMOZE_A na Rynku Praw Majątkowych oraz instrumenty na RTT) ukształtował się w roku 2017 na poziomie 30 055 941 MWh, a więc o 23,6% wyższym niż w roku 2016. Wolumen zielonych certyfikatów kontraktowany na sesjach RPM wyniósł 10 031 341 MWh (wzrost r/r o 35,9%), a w ramach instrumentów na RTT – 1 070 000 MWh (wzrost r/r o 121,5%).

Cena średnioważona na sesjach RPM wyniosła w 2017 roku dla instrumentu PMOZE_A 38,83 zł/MWh, co oznacza spadek o 34,80 zł/MWh w porównaniu do roku 2016. W grudniu zaś cena ta wzrosła względem listopada o 3,14 zł/MWh, do poziomu 44,94 zł/MWh.

Prawa Majątkowe (zielone certyfikaty) – ceny (zł/MWh)

Prawa Majątkowe – wolumeny (MWh)

OZE w 2017 roku

Wolumen energii elektrycznej wytwarzanej z OZE i moc zainstalowana źródeł OZE

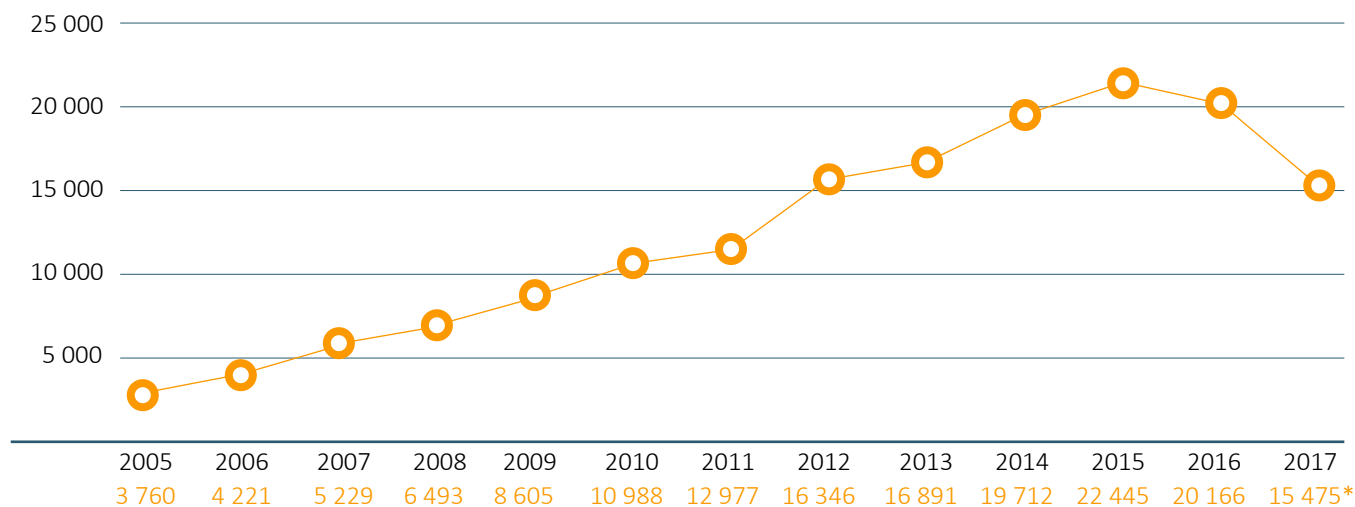
Dla wskazania szerszego kontekstu, poniżej zamieszczono dane dotyczące wolumenu energii elektrycznej, wytwarzanej z OZE od roku 2005, potwierdzonego wydanymi świadectwami pochodzenia.

Niezależnie od tego, że dane za rok 2017 nie były jeszcze w momencie publikowania niniejszego Raportu ostateczne, trudno nie zauważyć zapoczątkowanej w 2016 r. tendencji spadkowej w wolumenie energii elektrycznej wytwarzanej z OZE, w stosunku do której przyznano świadectwa pochodzenia. Niewątpliwie, jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy są zmiany w systemie

wsparcia źródeł odnawialnych, polegające na wprowadzeniu tzw. systemu aukcyjnego.

Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na inną wielkość, istotną z punktu widzenia rozwoju energetyki odnawialnej: moc zainstalowaną źródeł OZE.

Ilość energii elektrycznej wytworzonej z OZE w latach 2005 – 2017, potwierdzonej świadectwami pochodzenia, wydanymi do dnia 31.12.2017 r. (GWh)

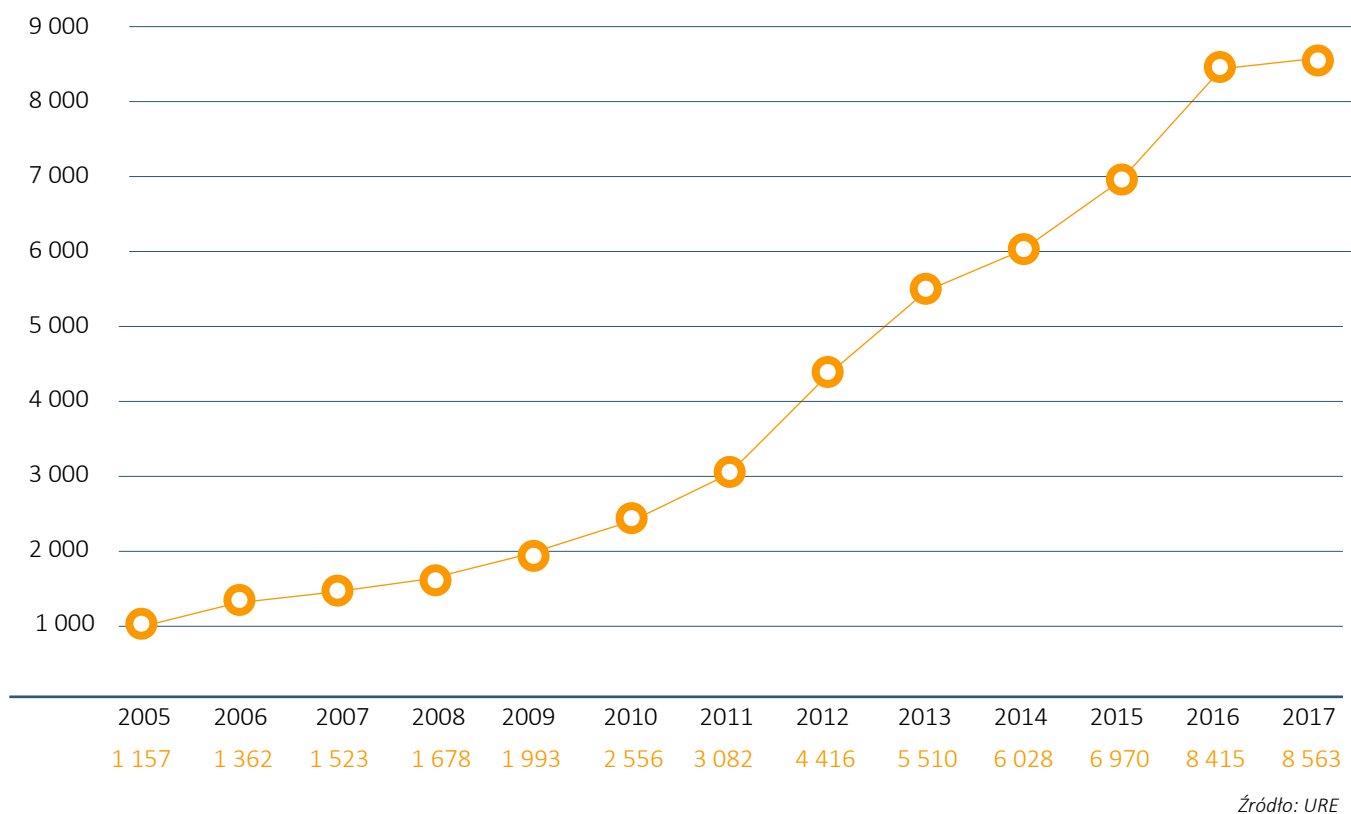
*Dane za rok 2017 obejmują jedynie świadectwa wydane do dnia 31 grudnia 2017 r. Na dzień przygotowania raportu nie były jeszcze znane pełne dane za rok 2017, które miały być opublikowane po zakończeniu pierwszego kwartału 2018 r. Jednocześnie, zgodnie z informacjami URE, na dzień 31 grudnia 2017 r. postępowaniem o wydanie świadectwa pochodzenia było objęte 2 305 GWh wolumenu energii elektrycznej wytworzonej z OZE w roku 2017.

Źródło: URE

Moc zainstalowana źródeł OZE w latach 2005 – 2017

Moc zainstalowana, jak widać z poniższych danych, stale wzrastała w ciągu ostatnich 13 lat, chociaż trudno nie odnotować istotnego spadku tempa tego wzrostu w ostatnim roku (przyrost jedynie o niespełna 150 MW, wobec ponad 1400 MW w roku 2016).

Moc zainstalowana źródeł OZE w latach 2005 – 2017 (MW)

Prawa majątkowe (świadczenia efektywności)/ Rejestr Gwarancji Pochodzenia

Prawa majątkowe (świadczenia efektywności) – wolumeny i ceny.

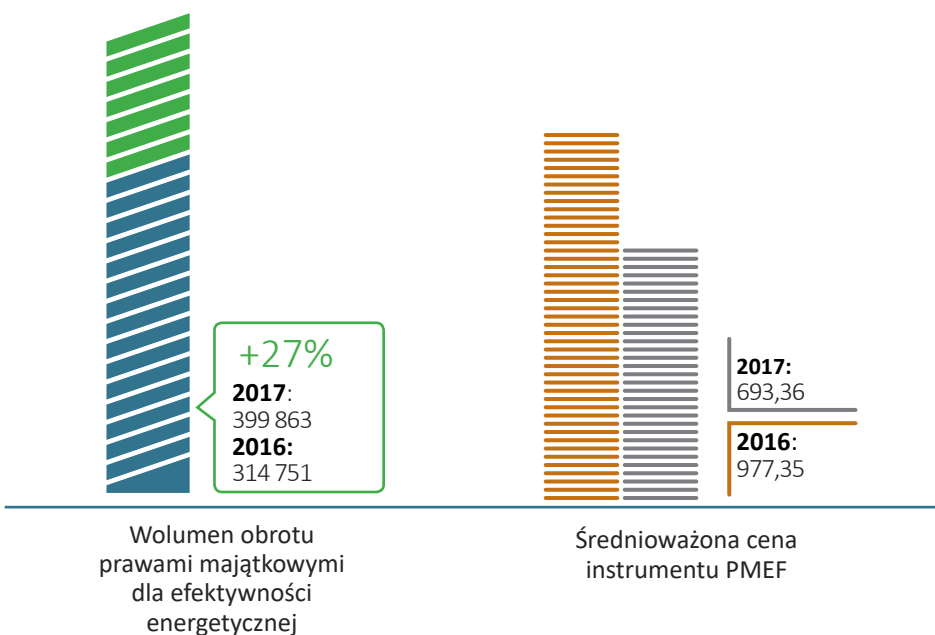
W 2017 r. widoczny był znaczny wzrost w obrocie białymi certyfikatami (PMEF), który wyniósł odpowiednio – dla obrotu sesyjnego 247 163 toe, a dla pozasesyjnego 152 700 toe. Całkowity zatem wolumen obrotu prawami majątkowymi dla efektywności energetycznej w roku 2017 wyniósł 399 863 toe. Oznacza to najlepszy wynik

w historii notowań na TGE i wzrost r/r o 27%. Średnioważona cena roczna na sesjach spadła r/r o 283,99 zł/toe, do poziomu 693,36 zł/toe. W grudniu cena ta spadła względem listopada o 83,57 zł/toe i wyniosła 385,56 zł/toe.

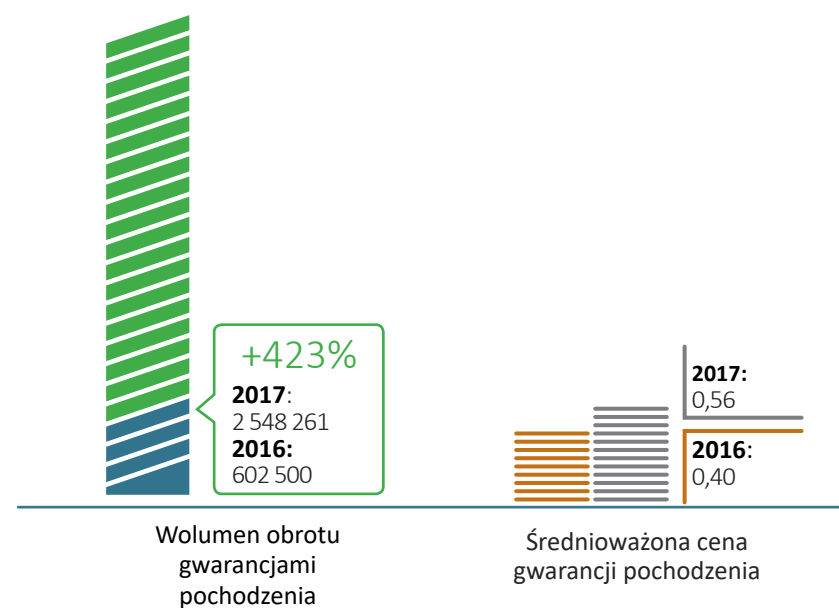
Rejestr Gwarancji Pochodzenia – ceny i wolumeny

Na koniec 2017 r. w Rejestrze Gwarancji Pochodzenia działało 330 firm. Wolumen transakcji w roku 2017 wyniósł 2 548 261 MWh co jest znaczącym wzrostem w porównaniu z rokiem poprzednim (602 500 MWh). Jeśli chodzi o średnioważoną cenę (0,56 zł/MWh), to zmiana była mniej spektakularna, chociaż również zauważalna (0,40 zł/MWh w 2016 roku).

Prawa majątkowe (świadczenia efektywności) - wolumeny (toe) i ceny (zł/toe)

Gwarancje pochodzenia - wolumeny (MWh) i ceny (zł/MWh)

Węgiel energetyczny

Indeks cen węgla energetycznego wg danych ARP loco kopalnia dla energetyki zawodowej i przemysłowej PSCMI 1 na koniec grudnia 2017 r. wyniósł 212,66 zł/t, co stanowi wzrost o 0,59 proc. w stosunku do listopada 2017 r., zaś cena za 1 GJ energii wzrosła o 0,73 proc., do 9,64 zł/GJ. Natomiast indeks PSCMI 2, odzwierciedlający ceny dla ciepłowni przemysłowych i komunalnych, wzrósł o 6,69 proc. w tym samym okresie i wynosi 273,82 zł/t. W przeliczeniu na jednostkę energii indeks ten wzrósł o 6,50 proc., osiągając wartość 11,31 zł/GJ.

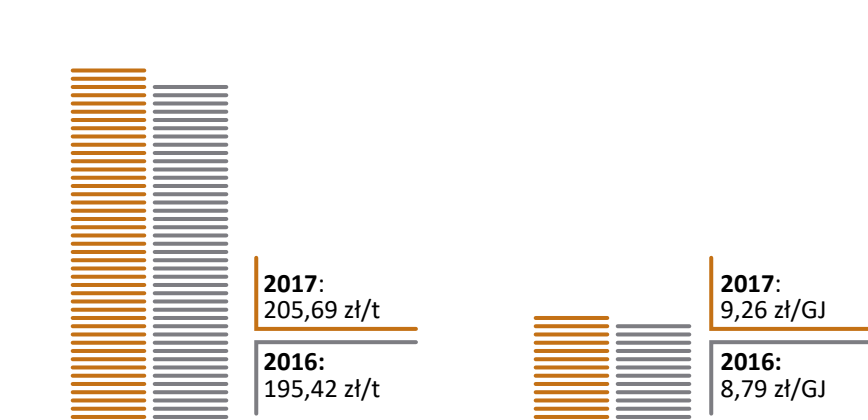
Zmiana indeksów miesięcznych w porównaniu do grudnia 2016 roku wyniosła 22,17 zł/t dla PSCMI 1 (wzrost o 11,64 proc.) i 60,08 zł/t dla PSCMI 2 (wzrost o 28,11 proc.). W odniesieniu do 1 GJ cena wzrosła r/r o odpowiednio 1,03 zł/GJ (11,96 proc.) i 2,51 zł/GJ (28,52 proc.).

Indeks kwartalny PSCMI 1 wyniósł 210,95 zł/t i 9,54 zł/GJ, co stanowi wzrost o odpowiednio 2,92 proc. i 2,58 proc. w stosunku do kwartału trzeciego. Kwartalny indeks PSCMI 2 z kolei osiągnął wartość 259,50 zł/t i 10,70 zł/GJ, co w porównaniu z kwartałem trzecim oznacza wzrost o odpowiednio 8,99 i 6,15 proc.

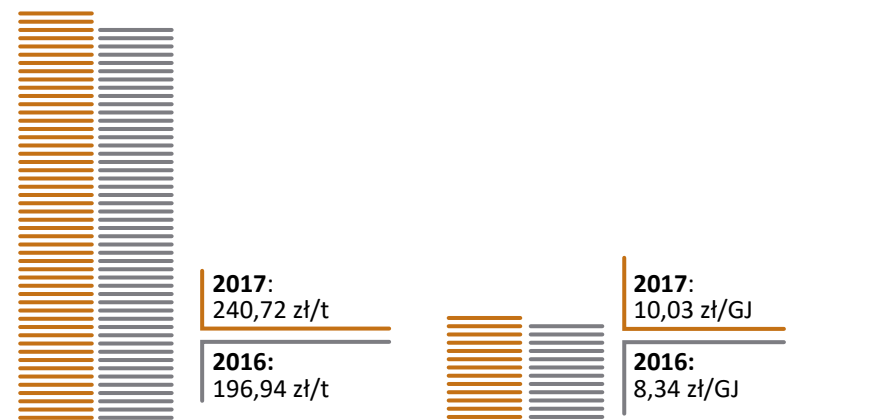
Porównanie r/r dla indeksów kwartalnych ujawnia, że PSCMI 1 wzrósł o 21,10 zł/t (11,11 proc.) i o 0,96 zł/GJ (11,19 proc.), zaś PSCMI 2 – o 51,58 zł/t (24,81 proc.) i 2,04 zł/GJ (23,56 proc.).

Roczny indeks PSCMI 1 osiągnął 205,69 zł/t i 9,26 zł/GJ, co stanowi wzrost względem roku 2016 o odpowiednio 5,26 proc. i 5,35 proc. Roczny indeks PSCMI 2 w ujęciu zł/t wzrósł o 22,23 proc. w stosunku do roku ubiegłego i wyniósł 240,72. Z kolei w przeliczeniu na GJ indeks ten wzrósł o 20,26 proc. do 10,03.

Indeks cen węgla energetycznego (zł/t oraz zł/GJ)

Dla energetyki zawodowej i przemysłowej (PSCMI 1)

Dla ciepłowni przemysłowych i komunalnych (PSCMI 2)

CSR

RESPECT Index

14 grudnia 2017 r. GPW ogłosiła nowy skład indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie (RESPECT Index). W wyniku przeprowadzonej weryfikacji przez firmę Deloitte, w skład XI edycji indeksu weszło 28 spółek, w tym trzy nowe: Agora, Inter Cars i mBank oraz dwie powracające – Bank Ochrony Środowiska i Jastrzębska Spółka Węglowa. W kolejnej edycji RESPECT Index liczba zakwalifikowanych spółek jest najwyższa w historii. RESPECT Index jest kontynuacją działań Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, podjętych w roku 2009, których efektem było powstanie pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu spółek odpowiedzialnych.

Projekt RESPECT Index ma na celu wyłonienie spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony, ale ponadto mocno akcentuje atrakcyjność inwestycyjną spółek, którą charakteryzuje m.in. jakość raportowania, poziom relacji inwestorskich czy ład informacyjny.

Przeprowadzane cyklicznie badanie jest adresowane do polskich spółek notowanych na Głównym Rynku GPW i ma na celu dokonywanie aktualizacji składu indeksu RESPECT.

W skład RESPECT Index, w wyniku weryfikacji stopnia spełnienia przyjętych kryteriów, wchodzi każdorazowo wyłącznie spółki giełdowe działające zgodnie z najlepszymi standardami zarządzania w zakresie ładu korporacyjnego, ładu informacyjnego i relacji z inwestorami, a także w obszarach czynników ekologicznych, społecznych i pracowniczych.

Strategia CSR

Towarowa Giełda Energii S.A. przyjęła Strategię Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR) Grupy Kapitałowej GPW, co stanowi dla uczestników rynku jednoznaczny sygnał potwierdzający, że TGE realizuje swoje cele biznesowe w ramach GK GPW odpowiedzialnie i w sposób jak najbardziej przejrzysty, a także prowadząc nieustanny dialog i współpracę z przedstawicielami wszystkich zainteresowanych podmiotów. Zagadnienia społeczne, etyczne, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska są istotnymi elementami branżowymi pod uwagę w codziennej działalności TGE. Wdrażanie Strategii CSR ma zmierzać do nieustannego podnoszenia poziomu szeroko rozumianej jakości krajowego rynku towarowego, w szczególności przy wykorzystaniu takich działań jak programy edukacyjne, promocja najwyższych standardów w zakresie ładu korporacyjnego i komunikacyjnego, kooperacja i aktywny dialog z uczestnikami rynku, a także stymulowanie współpracy i kontaktów między samymi interesariuszami.

Strategia CSR GK GPW opiera się na czterech kluczowych elementach:

- działalności na rzecz rynku;
- działalności edukacyjnej;
- relacji z pracownikami;
- działalności na rzecz środowiska.

Relacje z pracownikami

Dbając nieustannie o najwyższy standard bezpieczeństwa i komfortu własnych pracowników oraz realizując cele CSR, Towarowa Giełda Energii S.A. przyjęła i wdrożyła już w roku 2015 **Politykę Bezpieczeństwa i Higieny Pracy**. Realizacja działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy jest jednoznacznym potwierdzeniem, że troska o zdrowe, bezpieczne i przyjazne otoczenie pracy oraz wspieranie rozwoju potencjału zawodowego pracowników jest jednym z kluczowych priorytetów TGE.

Kolejnym elementem starań TGE o zapewnienie właściwych stosunków zarówno między samymi pracownikami jak i między pracownikami a władzami Spółki, jest przyjęcie do stosowania przez wszystkich pracowników TGE **Kodeksu Etyki**, będącego zbiorem wartości i zasad, zapewniających funkcjonowanie TGE nie tylko zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ale także w sposób uczciwy i etyczny. Przyjęcie tego dokumentu daje pracownikom możliwość stosowania zasad postępowania, które sprzyjają propagowaniu i promowaniu kultury działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jak również w sposób uwzględniający kryteria etyczne oraz pozwalający respektować prawa wszystkich interesariuszy rynków energii.

Równie istotnym składnikiem Strategii Społecznej Odpowiedzialności Biznesu realizowanej przez TGE jest popularyzacja **wolontariatu pracowniczego**, w ramach którego spółki z GK GPW otoczyły opieką Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą we Franciszkowie (woj. łódzkie, pow. kutnowski) oraz dwa Rodzinne Domy Dziecka w miejscowości Ruszków. Pracownicy co roku przygotowują paczki świąteczne dla podopiecznych, a także prowadzą sezonowe zbiórki odzieży oraz pomagają w zdobyciu niezbędnego tym placówkom wyposażenia.

Działalność na rzecz środowiska

Traktując ochronę środowiska jako jeden z fundamentów działania TGE jako uczestnika europejskiego rynku energii, Spółka przyjęła w roku 2015 **Politykę Środowiskową**. Dokument ten opiera się na kluczowych zobowiązaniach TGE w zakresie dbałości o ograniczenie wpływu własnej działalności na środowisko naturalne:

- prowadzenie działalności zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego;
- ciągłe dbanie o zapobieganie zanieczyszczaniu środowiska oraz wyznaczanie celów w zakresie ochrony środowiska i cykliczna kontrola ich realizacji;
- racjonalne wykorzystanie energii elektrycznej;
- oszczędne gospodarowanie papierem;
- dbałość o ograniczenie emisji CO₂;
- prowadzenie odpowiedzialnej gospodarki odpadami;
- promowanie wśród swoich klientów, w tym Członków TGE, postaw ekologicznych;
- prowadzenie działań informacyjnych, zwiększających świadomość środowiskową pracowników.

Towarowa Giełda Energii S.A.

ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel.: +48 22 341 99 12
fax: +48 22 341 99 10
tge@tge.pl

Biuro Operacji Giełdowych

Infolinia: +48 22 341 99 66
fax: +48 22 341 99 20
bcg@tge.pl

Biuro Rozwoju i Analiz Rynku

market@tge.pl

Biuro GPI/REMIT

gpi@tge.pl

Biuro Rejestrów TGE

Infolinia: +48 22 341 99 24
fax: +48 22 341 99 25
rejestr@tge.pl

Biuro Prasowe

press@tge.pl

